

ROJAKI IN ROJAKINJE! Pridite v nedeljo 20. oktobra na veliko prireditev Slovenskega doma, ki se bo vršila ob 4 uri in pol v dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832 za sklad SLOVENSKEGA LISTA

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551
Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.
AÑO (Leto) XI. BUENOS AIRES, 19 DE OCTUBRE (OKTOBRA) DE 1940 Núm. (Štev.) 183

NAROCNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.
POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Slovinci v Jugoslaviji

Slovinci v stari naši domovini so se v zadnjih dveh desetletjih vsestransko zelo lepo razvijali. Od četke skupne države Jugoslavije, katere živ ud so, so imeli Slovinci svojo oblast, sedanjo tako imenovano dravsko banvino, ki je zelo skrbela za njih dobrobit v vsakem pogledu: gospodarskem, prosvetnem, kulturnem. Tudi njih poslanci in politični zastopniki so se trudili v Beogradu, da so ustregli željam prebivalcev Slovenije. Tako so Slovinci dobili v tem razmeroma kratkem času marsikaj, kar je bila njih dolgotrajna težnja, ki pa je ostajala v stari Avstriji neizpolnjena. Dobili so med tem časom svojo, sedaj že popolno slovensko univerzo, na kateri predavajo večinoma domači slovenski znanstveniki, dobili so celo Akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljani. Šolstvo se je na splošno lepo razvilo in marsikateri kraj je dobil novo moderno ljudskošolsko poslopje. Nastalo pa je tudi nekaj novih srednjih in strokovnih šol. Učni jezik bil vseskozi slovenski. Tudi narodno gledališče za dramo in opero je ves čas vzdržalo visoko raven in drž. konservatorij je oskrboval mladi pevski naraščaj. Vsak stan, pa naj je to pretežno kmetijski ali delavski, obrtniški, trgovski ali tudi uradniški, je po svojih organizacijah dosegel lepe uspehe v svojem prizadevanju za čim večjim blagostanjem. Marsikaj se je sicer kritiziralo pri tem, a če pogledamo na življenje Slovencev v Jugoslaviji v splošnem in ga primerjamo s prejšnjim v nekdanji Avstriji, ko so se morali kot neenakopraven delček kruto boriti za vsako najmanjšo drobtinico, ker na velik kos kruha ni bilo mogoče računati, vidimo šele prav vse blagostanje, v katerem so Slovinci v Jugoslaviji živeli.

Slovinci v Jugoslaviji pa so tudi prepričani, da jim je Jugoslavija dom po božji volji, dom, kakršnega ne bi mogli imeti v teh težkih časih nikjer drugje na svetu. Ta sedanji dom Slovencev v Jugoslaviji je tako naraven, da si bolj naravnega skoraj misliti ne moremo. Nič čudnega, da so se za ta dom borili Slovinci že od nekdaj, zlasti pa od l. 1870. dalje. Pogledati je treba samo na zemljevid srednje in jugovzhodne Evrope, da spoznamo, kako je Jugoslavija geopolitično s severno Slovenijo celota zase. Po madjarskem klinu, ki se je bil zaril med severne in južne Slovence, ni bilo možno drugega kot zbrati in strniti vse Slovence na jugu v močno državo, ki šteje danes že 16 milijonov Jugoslovancev, in to Srbov, Hrvatov in Slovencev. K tej jezikovni in krvni sorodstveni zvezi bi spadali na jugu le še Bolgari, ki so ostali ves čas z Jugoslovani v najboljših prijateljskih odnosih. Med slovenskim in srbohrvatskim jezikom so sicer razlike, a ne take, da bi se ne mogli razumeti. V zadnjem dvajsetletju pa so se vsi trije narodi, ki tako prirodno in tako skladno stvarjajo Jugoslavijo, tudi že toliko medsebojno spoznali, da je postala vsem trem narodom Jugoslavija v resnici edini in pravi dom, ki so ga enako pripravljene braniti tako Srbi kakor

Ugibanja o bodočih dogodkih na Balkanu

ZNAČILNE IZJAVE PREDSTAVNIKOV JUGOSLOVENSKE VLADE — DESET NEMŠKIH DIVIZIJ NA ROMUNSKEM — RUSKA ZAGONETKA — TURKI IZJAVLJAJO, DA SE BODO BRANILI — POMORSKA BITKA BLIZU SICILIJE — STRAHOVITO BOMBARDIRANJE LONDONA

Pozornost javnega mnenja, ki že z nekako brezbriznostjo preletava časopisne vesti o dnevnih letalskih napadih na angleška in nemška mesta, se je v zadnjem času poživila, kar se vojne tiče, z vestmi o dogodkih na Balkanu. Pošiljanje nemških čet na Romunsko je dalo povod, kakor je tudi popolnoma razumljivo, za vsakovrstna ugibanja o nemških načrtih. Eni razlagajo, da se nemška vojska, ki bo na Romunskem kmalu štela deset z vsemi modernimi vojnimi sredstvi opremljenih divizij, pripravlja na pohod skozi Turčijo v Sirijo, Irak, Palestino in Egipt, drugi mislijo, da se Nemci pripravljajo na podjarmljenje vseh balkanskih držav, tretji pa govorijo in pišejo, da se nemška vojska pripravlja za napad na Rusijo. V zvezi z ugibanji in vestmi, ki se širijo v teh dneh po svetu, so zelo značilne izjave, ki sta jih te dni dala predsednik jugoslovanske vlade g. Cvetković in njen ministar general Nedić. Nedvoumno sta povedala, da je Jugoslavija bila ustvarjena s krvjo in da brez krvi ne bo odstopila nikomur niti najmanjšega dela svoje zemlje. Kdor bi ji torej hotel kaj vzeti, naj ve, da brez boja ne bo mogel tega storiti. Glede naše države so nekateri listi prinesli tudi senzacionalno vest, da ji je Nemčija poslala nekaj ultimatum. Že pri površni presoji te vesti je mo-

ral pa vsak pameten človek razumeti, da se gre spet le za eno onih sedaj tako običajnih časopisnih "bomb", katerih namen je dražiti živce otoplega bralca. Kaj je Nemčija zahtevala, glasom poročila o tem "ultimatumu"? Da Jugoslavija posveti čimveč skrbi poljedelstvu in da svoje produkcijske viške prodaja Nemčiji. Da Nemčija vsem balkanskim državam prigovarja, naj skušajo pridelati čimveč žita, kornu, krompirja in, z eno besedo povedano, živil, ki jih presneto potrebuje, ker jih iz drugih dežel, razen iz Rusije, ne more uvažati, je že stara in vsakemu otroku razumljiva stvar; in da je v svoji zunanji trgovini bila že pred vojno navezana v prvi vrsti na Nemčijo in v drugem redu na Italijo, to tudi vsi že zdavnaj vemo. Tudi nam je znano, da so se v zadnjih tednih vršila v Beogradu pogajanja za ureditev trgovine med Jugoslavijo in Nemčijo in prav en dan po oni vesti o "ultimatumu" je prišlo iz Beograda brzoglasno sporočilo, da so bila vsa sporna trgovinska vprašanja med Berlinom in Rimom zadovoljivo rešena.

Največ ugibanj je sedaj glede Rusije. Poročevalci so vrgli v svet vest, da se Rusija pogaja s Turčijo, Bolgarsko, Jugoslavijo in Grčijo za sklenitev vojaškega sporazuma, ki naj bi preprečil nadaljnje širjenje

nemške oblasti na Balkanu in proti Bližnjemu Vzhodu. V Moskvi so takoj zanikali to vest in tam še zmerom govore, da so odnosi med Rusijo in Nemčijo prav dobri. V četrtek se je celo začel v Moskvi "nemški teden" in je Stalin v svečani avdienci sprejel Hitlerjevega osebnega prijatelja in zastopnika Heinricha von Sthamerja. Z druge strani je pa tudi res, da je ruska uradna agencija Tass objavila, da Nemci niso obevstili ruske vlade o vojaški okupaciji Romunske, in da iz raznih virov javljajo, da se rdeča vojska zbira ob zapadni meji.

Ruska politika je še zmerom ali pa vsak dan bolj zagonetna. Jasno je, da je Nemčija, potem ko je zagospodovala na Romunskem in sklenila vojaško pogodbo z Japonsko, dobila v roke močne karte za morebitni poznejši spopad z Sovjetsko unijo; prav tako je tudi jasno, da v Moskvi, čeprav se prijazno smehljajo, ne morejo biti navdušeni, ko vidijo, da so Nemci prodrli skoro do Dardanelov in da lahko vsak hip zaprejo izhod iz Črnega morja. Vključ temu pa v sovjetskih diplomatskih krogih izjavljajo, da so zveze z Berlinom prijateljske in da se Rusija ne bo prav nič upirala, če bodo Nemci hoteli prodirati proti jugu. Ali mislijo v Moskvi, da bo Nemčija postala tembolj slabotna, čimbolj bo širila svojo oblast, kakor se je v zgodovini zgodilo že mnogokrat, ali pa so z Nemci že v naprej zmienjeni za svoj del? Vsak odgovorja na uganko o ruski politiki tako, kakor sam želi, da bi se zgodilo.

Kakor smo že v zadnjem poročilu povedali, se nam še najbolj verjetna zdi razlaga, da bodo Nemci uporabili Romunsko kot izhodišče za prodiranje proti jugu, proti Egiptu. Pot vodi seveda skozi Turčijo. S tem računajo tudi v Ankari, kjer so izjavili, da se bodo borili, če bi jih Nemci napadli. Poznavalec turške politike pa so prepričani, da bo končno zadržanje Turčije odvisno od moskovske politike in da se bo prav v slučaju nemškega pritiska na Turčijo jasno pokazalo, kaj pravzaprav mislijo v Moskvi.

Medtem ko časopisne vesti razburjajo živce prebivalcem balkanskega polotoka s širjenjem vsakovrstnih ugibanj, se vojna med Veliko Britanijo ter Nemčijo in Italijo nadaljuje brez posebnih sprememb. Delavnost letalstva se je v zadnjih tednih povečala in Nemci spuščajo posebno na London ogromne količine razstreliva tekot nočnih napadov. Angleško javno mnenje z vsak dan večjo vztrajnostjo zahteva, da tudi londonska vlada spremeni svoj način letalskega vojskovanja tako, da se bombardiranje ne bo omejevalo samo na vojaške objekte, marveč da se začne sistematično uničevanje nemških mest, in po možnosti predvsem Berlina. O možnosti nem-

škega napada po morju na angleške otoke v zadnjem času ni nič več slišati. Vojskovanje se omejuje na obstreljevanje z zraka, v katerem so Nemci prav posebno brezobzirni. Pravi, da z bombardiranjem angleškega glavnega mesta "obdelujejo" Angležem živce in da bo to "obdelovanje" prej ali slej obrodilo uspeh.

Večja vojna delavnost se je začela na Sredozemskem morju. Blizu Sicilije je bil v sredo spopad med italijanskimi vojnimi ladjami in angleško vojno ladjo "Ajax", ki je tudi nam znana od pomorske bitke pri Montevideu, kjer se je udeležila boja proti "Grafu Spee". "Ajax" je v spopadu potopil dva italijanska rušilca in tretjega tako poškodoval, da ni mogel ubežati, marveč ga je kmalu potem pogreznil v morje s svojimi topovskimi streli rušilec "York". Po italijanskih vesteh, ki jih pa Angleži zanikujejo, so pozneje italijanska letala prizadela tudi angleškim vojnim edinicam občutno škodo.

FRANC KOVAČ: Zakon štev. 11.729 (Nadaljevanje)

8. Če uslužbenec umre, imajo njegovi zakoniki drug, njegov potomec in predniki, po redu in v razmerju, dolonečnima v civilnem zakoniku, pravico do odpravnine v skladu s službenimi leti pokojnega; to pravilo velja za potomec le, če še niso dosegli 22 let starosti, razen v slučaju, da so nesposobni za delo. Če takih sorodnikov ni, bodo imeli pravico do odpravnine bratje in sestre, če jih je pokojni za časa svoje smrti vzdrževal; za brate in sestre velja isto omejitev, kakor za potomec. Od odpravnine se bo odštel znesek, ki bi ga koristniki prejeli od bolniških blagajni ali zavarovalnic na podlagi pogodb, ki jih je sklenil delodajalec.

Javnopravne določbe

Člen 158. — Ničev in brez vrednosti je vsak dogovor med delodajalcem in uslužbencem, s katerim bi se zmanjševale obveznosti, določene v zgornjih treh členih in ki veljajo tudi za delovne pogodbe za določen čas; tudi v teh slučajih je treba delo odpovedati, v skladu s službenimi leti, en mesec ali pa dva meseca preden izteče v pogodbi določeni rok; smatra se, da je stranka, ki ni dala odgovedi, pristala na podaljšanje delovne pogodbe.

Uslužbenec, ki je, zaradi pomanjkanja odpovedi ali pa zato, ker se je pogodba obnovila, ostal v službi še potem, ko je prvotna delovna pogodba zapadla, se bo k novi službeni dobi prištel tudi poprejšnji službeni čas za določitev letnih počitnic, odpovednega roka, odgovarjajoče odškodnine in odpravnine za službeno leto; od odpravnine pa se bo odštela svota, ki jo jemorebiti prejel ob zapadlosti prejšnjih pogodb. V slučaju delovnih pogodb za nedoločen čas, se bo prejšnja službeno doba prištel v prav take namerne k novi, če se odslovljeni uslužbe-

Hrvatje ali Slovinci. Jugoslavija je bogata na svojih prirodnih zakladih, polna svežega zdravnja po svojem prebivalstvu in krasna v svojem Primorju ob Jadranu, na ravninah in gričkah, jezerih in ngorah, ki privabljajo zlasti v Sloveniji tudi mnoge tujce.

Kakor so danes Slovinci potrebni Jugoslaviji, tako je Jugoslavija potrebna Slovincem. To je zanje edinstveni življenjski prostor na soncu danes in tega se vsak Slovenec, ki res slovensko čuti, tudi v polni meri zaveda. Lahko rečemo, da je Jugoslavija Slovencev bitna osnova narodnega življenja, tako da bi jo morali ustvariti, če bi je že ne bilo. Vsi trije narodi so močno sedaj povezani in zrastle v eno skupnost. Daleč smo še v sedanjih razbesnelih borbah od mirnega kulturnega narodnega življenja, kakor si ga vsak resnično kulturni človek zamišlja, ko bo vsak narod prišel v idealni skupnosti v polni meri na svoj račun. Do tedaj, do izpolnitve tega ideala je za Slovence Jugoslavija najvarnejša streha, najtoplejši dom. Jugoslavija sama je že obstojen tak skupek južnih Slovanov, ki — po Prešernovo — "hrepene dočakat dan, ko, koder sonce hodi, preprij iz sveta bo pregnan, ko rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak."

Slovinci v stari domovini imajo še dobro v spominu, kako je bila trda zanje v stari Avstriji, kjer niso smeli v svojem jeziku kot v dru-

žini zahtevati svoje pravice, ko so trtili čas, da so odstranili zapreke in zavore, ki so jim jih tujerodni oblastniki stavljali na pot. Danes se posebno dobro zavedajo vse neprecenljive vrednosti, ki jo je prinesla svoboda v lastni državi, kjer si v svojem jeziku kot enakoverden in upoštevan ud družine prosti "volijo vero in postave", kakor je to lepo napovedal že Prešeren. Danes stoje zato vsi Slovinci kakor Srbi in Hrvatje na braniku meja te skupne svoje domovine, za katero so si njih predniki tolikanj prizadevali, vedoč z istim Prešernom, da "manj strahna noč je v črne zemlje krili, ko so pod svetlim soncem sužnji dnovi!"

Slovinci v Jugoslaviji še vedno gojijo sveže upanje, da bo prišel dan, ko se bo ta skupni jugoslovanski dom, s katerega so jim pokazali pot veliki možje, še razširil. Jugoslavija se ne more zmanjšati prav nič, ako noče bistveno utrpeti na svoji državni celotnosti, ona se more kot celota po načelu iste prirodnosti samo še povečati. Jugoslavija jev zadnjem dvajsetletju dovolj pokazala in dokazala, da je zmožna mirno in modro živeti s svojimi sosedi, katerim noče ničesar prizadejati, in da je vredna vsega zaupanja in podpore v mednarodnem svetu. Morda so k temu bistven delež doprinesli vprav Slovinci na skrajnem koncu Balkana s svojo visoko kulturo in narodno prosveto.

Argentinske Vesti

NADZORNIK ARGENTINSKE VOJSKE V NEW YORKU

Nadzornik argentinske armade, general Guillermo Mohr, se je na potniški ladji "Uruguay" odpeljal v Zedinjene države ter je v ponedeljek že došel v New York.

S to ladjo se je peljal v Severno Ameriko tudi brazilski načelnik generalnega štaba, general Pedro Aurelio de Goes Monteiro.

Visoka vojaška dostojanstvenika je sprejel načelnik vojske Združenih držav George Marshall in načelnik newyorškega vojnega okrožja general Hugo Drum.

Ta dan sta z letalom prispela tudi chilenska zastopnika, general Oscar Escudero Otarolo in polkovnik Enrique Blanlot Reissig.

Namen sestanka teh vojaških osebnosti je, določiti smernice za skupno obrambo ameriškega kontinenta, o čemu se je razpravljalo že na panamski konferenci.

ARGENTINSKI LETALCI POLETALI V BRAZIL

V petek je 10 argentinskih pilotov, med katerimi je tudi slovitca Carola Lorenzini, s svojimi letali poletela v Brazil, kamor jih je povabil Brazilski zračni klub, da bodo sodelovali pri praznovanju "Tedna kril".

Argentinski letalci so do Rio de Janeiro trikrat pristali. Prvi so pristali ko so preleteli sledeča mesta: Montevideo, Trenta y Tres, Yaguaron, Pelotas in Porta Alegre, ko so napravili 1030 km. dolgo pot. Drugi, preleteli so Porto Alegre, Florianopolis, Parahagua, Santos ter napravili 910 km. poleta. Tretji pa so poleteli iz Santosa do Rio de Janeiro in imeli za seboj 370 km. poti.

Argentinska pilotka Lorenzini je ob tej priliki položila venec na grob argentinskih letalcev, Alberta Santosa, letalskega mehanika in Ambrosia Caragiolo.

NOV ČASOPIS

Organizacija Acción Argentina, ki se bori za demokracijo in razkrija nacistična rovarjenja v Argentini, je počela izdajati svoje glasilo pod imenom "Alerta".

nec vrne na delo k istemu delodajalcu, ter se bo od zadnje odpravne odbila vsota, ki jo je uslužbenec prejel za prejšnje odpravnine.

Izpričevalo.

Ob odslovlitvi ali prostovoljni zapustitvi službe, naj se izvrši iz kateregakoli vzroka, je delodajalec dolžan izdati uslužbenecu delovno izpričevalo s podatki o delu, ki ga je izvrševal ter datum vstopa in izstopa iz službe.

Spori.

Člen. 159. — Smatra se, da je delovna pogodba med delodajalcem in uslužbenecem samovoljno prekršena razen če je eden izmed njiju ogražal osebno varnost, čast ali koristi drugega oziroma njegove družine. O tem bo previdno odločalo sodišče oziroma pristojni sodnik, vpoštevajoč značaj odnošajev obstoječih med delodajalec in njim podrejenimi.

Kdaj se ne plača odpravina.

Člen 160. — A. Zaradi sledečih vzrokov sme delodajalec odsloviti uslužbenca ne da bi bil dolžan plačati mu odpravino in odškodnino za odslovlitev brez odpovedi, in to tudi v slučaju, da obstaja delovna pogodba za določen čas:

1. Dejanja, ki jih predvideva člen 154, in poneverbe ter zloraba zaupanja, ugotovljene po sodnijski razsodbi;

2. Nesposobnost za izvrševanje dolžnosti in obveznosti, za katere je bil uslužbenec določen, razen če je nastopila potem, ko je uslužbenec začel delati;

3. Trgovanje za svoj ali tuj račun brez delodajalčevega dovoljenja, kadar škoduje njegovim koristim.

(Konec prihodnjic.)

ŠE EN DOBIČKAR SE JE JAVIL SODNIKU

V ponedeljek se je javil sodniku dr. Jantusu še en dobičkar s prodajo zemljišča v Palomarju, ta je Raúl Godoy, ki je bil poslanec radikalne stranke.

Baldassare Torres, pa se še skriva in ga policija še ni izsledila.

DRUG DRUGEGA ZAKLAL

V Monte Chañarú sta se pripravila Albino Fernando, star 32 let in Bianchi, 41 let star. V prepiru in predno se je mogel Fernando postaviti v bran, mu je Bianchi zasadel velik nož v prsa in nato zbežal. Fernando pa, ko se je zavedel položaja, si je izdrl nož in jo ubral za nasprotnikom. Ni trajalo dolgo in že ga je dosegel. Sedaj pa mu je ta dobro povrnil. Zadal mu je več smrtnih ran radi katerih je na mestu izdihnil. Kmalu pa so začele pojemati moči tudi njemu vsled velike izgube krvi. Ljudje, ki so se tam nabrali so ga spravili k zdravniku, a predno mu je mogel nuditi prvo pomoč, je tudi on izdihnil.

GIBANJE PARNIKOV

Dospel je angleški parnik "Alameda Star". Prispel je v tukajšnje pristanišče nekaj dni prej, kakor je bilo javljeno.

V četrtek je priplul tudi "High Princess". Na poti pa je še tretji, namreč "And. Star".

Prejšnji teden je dospelo zelo veliko pošte iz Jugoslavije. S kakim parnikom pa nam ni znano. Mogoče pa je, da s severnoameriškim ali pa angleškim. Ni pa tudi izključeno, da z japonskim.

Napovedan je za 24. t. m. po dolgem presledku španski parnik "Cabo de Hornos".

Kdaj bo krenil nazaj proti Evropi, pa še ni javljeno.

DEKLE JE USTRELIL

Nicolás Gómez, star 25 let in stanujoč v hiši št. 1750 ulice Cuena er Angela Rubio, stara 21 let, stanujoča pri svojih starših, ulica Paz oldán 4952, sta se že par let poznala ter se tudi rada imela. Zadnje ase pa se je Angelina ljubezen do Gómeza ohladila, bajé zato ker Gómez ni ljubil dela. To je dalo povod, la sta se začela grdo gledati in prepirati.

V soboto sta šla gledat kolesarsko dirko. Stala sta ob križišču ulic Margarijos Cervantes in Joaquín V. ionzáles ter se ves čas pripravala, tar so opazili tudi okoli stoječi ljudje. Toda nesoglasje ni ostalo samo pri ostrih besedah, ampak prišlo je tudi do dejanja. Gómez je namreč il ves iz sebe in v tej razburjenosti e potegnil iz žepa revolver ter sprožil strel v Angelina prsa. Teško ranjena se je zgrudila na tla.

Ko je Gómez videl svojo žrtev pasti, pognal si je še sam kroglo v glavo.

Oba ranjenca so nemudoma sicer prepeljali v bolnišnico Teodoro Alvarez, toda Angeli življenje rešiti ni bilo mogoče, umrla je kmalu po prevozu. Gómez pa je sicer ostal še pri življenju, a je tudi njegovo stanje zelo nevarno.

Kaj je bilo vzrok, da je prišlo do tega tragičnega dejanja, se ne ve zagotovo. Vendar bo najbolj gotovo to, kar trdijo nekateri, da se je ona zagledala v drugega, radi česar je postal Gómez ljubosumen in jo iz ljubosumnosti ustrelil.

Angelo so tudi naši ljudje s Paternala dobro poznali. Njeni starši imajo namreč na Paternalu, v bližini slovenske šole, tovarno za led ter je tudi način ljudem mnogokrat prodala led.

Lepa, zdrava in čvrsta je bila ta Angela in sedaj je že v grobu....

Ko bi bili bolj edini...

Namenila sem se napisati par vrstic o stvarih, o katerih večkrat premišlujem. Premišlujem kot ženska in si mislim to le: Ko bi mi, slovenski izseljenci, bili bolj edini, vsem bi se nam boljše godilo, kot posameznikom in kot skupnosti. Ko bi na društvenem polju ne nagajali drug drugemu, bi lahko imeli za vsa društva lepo palačo, o kateri bi mogli s ponosom reči: to je naš slovenski dom! Bili bi pa morali že od samega začetka drugače medsebojno postopati. Predvsem bi morali biti dobri eden z drugim in drug drugemu pomagati v vsaki sili in potrebi. Tako bi bili ustvarili pogoje za plodonosno skupno delo, ki bi bilo gotovo rodilo uspehe.

Naše prireditve! Včasih so kar po dve in tri istega dne... Kaj ne bi bilo bolj pametno, ko bi imeli eno samo in vsak krat nabito polno dvorano? Še tisti borni peso, ki ga plačamo za vstopnino, delimo tako, da nikjer ne zaleže...

Pa ne samo dvorana, v kateri se vrši naša prireditev, bi morala biti zmerom polna, marveč tudi cerkve na aveni di Del Campo. Sami se be bi se morali sramovati, da smo tako nemarni in gospodu Janezu samo žalost delamo...

In kako se spominjamo naših bolnikov? Kadar je kdo bolan, pa naj bo doma ali v bolnišnici, je naša dolžnost, da ga obiščemo, če nam je le mogoče, da ga potolažimo in da mu pomagamo, če je pomoči potreben. Saj ne vemo, kako bo z nami. Morda bomo tudi mi kmalu potrebni pomoči in prijatelj nam lahko povrne, če smo se spomnili nanj, ko je bil v stiski.

Če na mje le mogoče, poslužujmo se naših obrtnikov in kupujmo pri naših trgovcih! Če pomagamo našemu človeku, pomagamo sami sebi. Le na tak način, bratje Slovenci, bomo kdaj kam prišli. Če bomo pa drug drugemu nasprotovali in bili drug drugemu škodoželjni, kar je, na žalost, zelo razširjena človeška šibkost, homo drug drugega tlačili navzdol in vsi skupaj bomo ostali večni reveži.

Mnogo smo že zakasnili, mnoge napake storili, toda še je čas, bratje in sestre, da krenemo na drugačno pot.

Pepca Furlan.

DOMAČE VESTI

ZALOSTEN SLUČAJ

Srčkanega sinčka našega rojaka Slavka Škofa, večletnega člana Ljudskega odra, doma iz Stanjela na Krasu, Nestorja, je zadela nesreča, da je od udarca dobil atriitis v koleno. Mali ima komaj tri leta in pol, pa je s svojo materjo, gospo Slavico, in z očetom preromal že mnoge zdravniške konzultacije in bolnišnice v Buenos Airesu. Pred novim letom je mali Nestor preživel štiri mesece v bolnišnici in zadnje dni aprila je bil spet interniran. Za njegov slučaj se je zanimal tudi prof. Carlos Roberson Lavalle, ki je nameraval Nestorja operirati povodom XXII. kirurškega kongresa v Buenos Airesu. Toda tudi ta krat ni bilo sreče. Malega se je lotila že druga bolezen, od katere je sicer že skoraj okreval, ki je pa preprečila operacijo. Kirurški kongres se je medtem bil že zaključil, toda prof. C. Robertson Lavalle je sklenil, da bo Nestorčka, tudi brez kongresa, operiral, brž ko bo mogoče, v bolnišnici Ramos Mejía.

Malemu Nestorčku, kakor tudi njegovim staršem, od vsega srca želimo, da bi operacija popolnoma uspela in da bi se čimprej popolnoma zdrav povrnil med nje.

Mala skupina od mnogoštevilnih udeležencev na proslavi rojstnega dne tajnice "Slovenskega doma" Vide Kjudrove. Na sliki spredaj z znamenjem je slavljenska.

SMRTNA KOSA

Iz Sela na Vipavskega nam poročajo, da je dne 11. junija t. l. umrla Jožefa Bavčar v visoki starosti 83 let.

Pokojnica zapušča v domovini tri hčere v tujini dva sina od katerih je eden v Sev. Ameriki, drugi se pa nahaja tu v Argentini, ki se je prejšnje čase mnogo udeleževal na društvenem delovanju in je zvest naročnik "Slovenskega lista".

Pokojnici naj bo lahka domača gruda, ostalim pa naše sožalje!

Odkritju spominske plošče bo prisostvoval tudi minister g. dr. Izidor Cankar.

ZGLASE NAJ SE

Berto Godina in njegov stric naj se čimprej zglasita pri svaku Francu Cerkvniku, ulica Alsina 483 — Buenos Aires.

Članstvo društva "Slovenski dom"

KOLEDAR

Koledar je že v tisku in izide v sredini novembra. Kdor nam še ni poslal svojega prispevka, naj to nemudoma naredi, kajti vse kar nam bo dospelo po 20. oktobru, ne bomo mogli vzeti v poštev. Društvi iz Rosaria in Montevidea, ki nam še nista nič poslali, prosimo naj nam vsaj odgovore, da bomo vedeli pri čem smo.

Uredništvo Koledarja.

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo,

obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILOVIC
de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15-20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Premestitev pisarne Kr. poslaništva

S 23. avgustom so bili uradi Kr. jugoslovanskega poslaništva premeščeni iz ulice Charcas na Avda. de Mayo 1370/III. sobe št. 7 do 12.

U. T. (Rivadavia) 37 - 4551. V teh prostorih se torej od 23. avgusta dalje sprejema stranke, kar naj izseljenci vzamejo na znanje.

Uradni sedež poslaništva bo še nadalje v ulici Charcas, samo pisarne in uradi za sprejemanje strank so premeščeni v avenida de Mayo.

Še mnogo jih je

Mnogo je še takih posameznikov in družin v našem izseljeništvu, ki niso naročeni na "Slovenski list". Tudi precejšnje število starih naročnikov se je v zadnjih mesecih skregalo z listom, ker ni redno izhajal in iz drugih razlogov. Sedaj, kakor veste, smo naredili red in je "Slovenski list" spet začel normalno živeti. Stare naročnike prosimo, da pozabijo svojo jezo in se spet naroče na list. Vse prijatelje našega glasila pa pozivamo, naj nekoliko poagitrirajo med svojimi znanci, da bo število naročnikov naraslo.

Vesti iz organizacij

Prireditve "Slovenskega doma"

V nedeljo 20. oktobra se bo vršila v dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832 velika prireditve "Slovenskega doma" za tiskovni sklad "Slovenskega lista", edinega slovenskega glasila v Južni Ameriki.

Prireditve bo nekaj posebnega, saj je spored dobro izbran, kakor

Marjalinka Jakusova iz Berissa, ki nam bo jutri podala nekaj deklamacij tudi se razvidi iz priobčenega oglasa.

Za to prireditve sta se moški in mešan zbor "Slovenskega doma" dobro pripravila ter bosta zapela več pesmi. Slavko Furlan, naš izborni baritonist, ki je več let nastopal v Kubikovem zboru, bo zapel Vilharjevega "Mornarja". Naša mala plesalka Irena Vidmarjeva bo

občinstvo pozabavla z gibčnim plesom. Pa tudi dražestna paternalska dekleta bodo nastopila ter nas očarala s svojim bajnim plesom.

Sonja Matkovičeva in Marjalinka Jakusova, boste ta dan prihitele iz Berissa in bosta kaj lepega povedali in zapeli.

Vence Lazarič in Zofka Sulič bosta zapela lepo pesem "Indijanska ljubezen". Zofka sama pa bo zapela tudi "Pogled v nedolžno oko".

Franc Kreševič bo nastopil s solospvom "Ideal". S pesmijo "Jedan mali brodič", pa bodo nastopili: Zofka Sulič, Vence Lazarič in Ivo Mihaljevič.

Tudi srečkanje bo. In kdor bo imel srečo, bo lahko zadel kak lep in vrednoten dobiček.

Ko bo ves ta spored končan, bo prišla na oder nadvse zabavna igra v enem dejanju "Satanova maska".

Kakor rečeno je igra nadvse zanimiva in jo vodi režiser, ki se razume na ta posel in tudi sam v nji nastopa. Pa tudi druge vloge so v najboljših rokah.

Torej prireditve bo zelo lepa in se lahko smelo trdi, da bo občinstvo z nje poneslo najboljši utis. Radi tega pa je tudi pričakovati, da se je bodo udeležili vsi, ki žele videti in slišati nekaj lepega.

Ni pa samo lep spored, radi katerega je pričakovati velike udeležbe, ampak je prireditve za tiskovni sklad "Slovenskega lista", na katero bodo gotovo dospeli vsi naročniki in naročnice, oglaševalci in drugi prijatelji našega izseljenskega glasila tako iz mesta, kakor z bližnje okolice. Prihitele bodo na prireditve, da zagotovijo s tem svojeranu listu redno in točno izhajanje in pripeljali bodo s seboj tudi svoje prijatelje,

ki bodo tako omogočili, da bo prireditve v vsakem oziru res dobro uspela.

Ker je zanimanje za to prireditve izredno veliko, pridite pravočasno v dvorano, da si zagotovite prostor, in da boste mogli videti ves ta zanimiv spored. Spored se bo vršil brez daljših presledkov, ter bo radi tega hitro končan, nakar se bo pričel ples.

Sonja Matković, ki bo tudi prihitele iz Berissa in se nam predstavila z lepimi deklamacijami

Prireditve "Slovenskega doma"

V NEDELJO 20. OKTOBRA bo velika PRIREDITEV za "Slovenski list" v ulici Alsina 2832.

V NEDELJO 17. NOVEMBRA: DOMAČA ZABAVA v društvenih prostorih, ulica Gral. César Díaz 1657.

V NEDELJO 1. DECEMBRA, katerega dne praznujemo "Izseljenski dan" in "Zedinjenje" se bo vršila proslava teh dveh dnevov tudi v ulici Alsina 2832.

Zofka Sulič, ki bo nastopila s solospvom

SOKOL DOCK SUD - BOCA POSTAVI KRALJU ALEKSANDRU SPOMINSKO PLOŠČO

Ob priliki obletnice tragične smrti kralja Aleksandra Zedinitelja, mu bo Sokol Dock Sud-Boca odkril, v nedeljo 20. okt. ob 10.30 uri dop. v Pantheonu "Jugosl. društva vzajemne pomoči", na Chacariti, spominsko ploščo.

Sokol Dock Sud-Boca prosi vsa jugoslovanska društva in izseljence, da se tega odkritja v obilnem številu udeležijo.

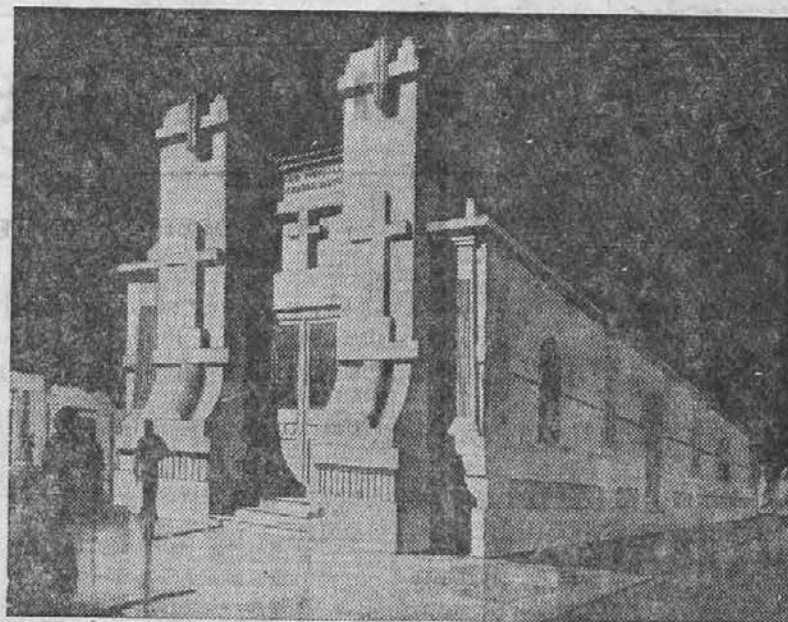
Odkritja spominske plošče bo prisostvoval tudi minister g. dr. Izidor Cankar.

MEDDRUŠTVENI SESTANEK ZA PROSLAVO ZEDINJENJA

V soboto 12. t. m. se je vršil sestanek delegatov naših izseljenskih društev za proslavo Zedinjenja.

Sestanka so se udeležili delegati skoro vseh društev.

Prihodnji sestanek se bo vršil v torek ob 8 uri zvečer v prostorih Jugoslovanskega kluba.

Grobica Jugoslovanskega društva Vzajemne pomoči, v kateri bo to nedeljo dopoldne postavljena spominska plošča kralju Aleksandru I.

IZ ROSARIA Slov. D. D. "Triglav"

VABI

Vse cenjene rojake iz Rosaria in okolice, vse Slovence in Jugoslovane sploh, na

DOMAČO ZABAVO

katera se bo vršila v nedeljo, dne

20. OKTOBRA 1940 leta, v društvenih prostorih, ul. Gral. Mitre 3924.

Tekmovanje (Concurso) na kroglice. Na žabo (sapo) z nagrado. Začetek tekme ob 9 uri zjutraj. Ob 12 uri bo pečenka (asado). Po kosilu od 13 ure je nadaljevanje tekme na kroglice, sapo in druge igre. Ob 14 uri pride na vrsto "Harmonika", tako, da se bomo prav po domače zabavali in plesali.

Vstopnina: Prostovoljni prispevki.

ODBOR.

OPOMBA: V slučaju slabega vremena — dežja — se vrši tekmovanje nedeljo pozneje.

Prireditve Sokola Dock Sud-Boca

Sokol Dock Sud-Boca bo priredil 19. OKTOBRA 1940

VELIKO ZABAVO

na Piñeyru v salonu "IMPERIO", Av. Galicia 630.

SPORED:

1. Pozdravni govor.
2. Ritmične vaje — članice Sokola Dock Sud-Boca.
3. Igrokaz iz narodnega življenja: "NADA ISTRE"
4. Vaje s palicami — moški naraščaj Sokola Dock Sud-Boca.
5. Deklamacija: Pavel Perutič.
6. Vaje na bradlji — člani Sokola Dock Sud-Boca.

Vence Lazarič in Zofka Sulič v dvospevu "Indijanska ljubezen"

Foto MARKOS Dock Sud

Paternalska dekleta bodo zarajala nov čaroben ples

Planinski film z argentinskih gorskih velikanov "GREMO NA AKONKAGUO"

bo osrednja točka lepa prireditve, ki se bo vršila v

nedeljo 3. novembra

ob 16 uri v dvorani SAN JOSE v ulici

Azcúenaga 158.

Na filmu bomo spremljali Linkovo ekspedicijo in bomo videli rajnega g. Jožeta Kastelca, ki ga je tedaj vzela Akonkagua.

Zaživele bodo pred nami tudi naše planine in daljni spomini

VSTOPNINA: Odrasli \$ 1.—; mladina do 12 leta \$ 0.50.

"Slovenski Dom"

Vabi

NA VELIKO PRIREDITEV ZA

tiskovni sklad "Slovenskega lista"

katera se bo vršila v

nedeljo 20. oktobra 1940

ob 4. uri in pol popoldne v ulici ALSINA 2832.

SPORED:

1. Otvoritev (Godba).
2. J. Laharnar: LE PEVAJ (meš. zbor)
3. Fr. Ferjančič: PLANINARICA (meš. zbor)
4. Deklamacija (Sonja Matković iz Berissa)
5. M. Vasilij: KATRICA (moški zbor)
6. G. Curiel: "TRISTEZA", solospjev (V. Lazarič)
7. Deklamacija (Sonja Matković iz Berissa)
8. F. S. Vilhar: MORNAR, solospjev (Slavko Furlan)
9. Ples (Irena Vidmarjeva)
10. M. H. Volarič: POGLED V NEDOLŽNO OKO, solospjev (Zofka Sulič)
11. N. N.: VALČKOV ČAR (izvajajo dekleta "Slov. doma")
12. H. F.: INDIJANSKA LJUBEZEN, dvospjev (Zofka Sulič in Vence Lazarič)
13. P. M. Tosti: IDEAL, solospjev (Franc Kreševič)
14. I. Tijardović: JEDAN MALI BRODIČ (Trio Z. Sulič, F. Kreševič, I. Mihaljevič)
15. Deklamacija (Sonja Matković iz Berissa)
16. Deklamacija (Marjalinka Jakusova iz Berissa)
17. E. Lecuona: "MARIA LA O", bariton solo (I Mihaljevič)
18. P. Czinner:

"SATANOVA MASKA"

Groteska v enem dejanju.

O. S. E. B. E.

Henry de Malreinen, gledališki ravnatelj ... Karlo Tišlar
Lubia Michelsonova, igralka ... Rozina Nanutova
Dr. Wilhelmälz, dramaturg ... Emil Lózej
Stueckmann, književnik ... Miroslav Peljhan
Baron Kleimut ... Ivan Bergine
Sluga ... A. Zveec

Vrši se v ravnateljevi pisarni.

Po končanem sporedu ples in srečolov do 11 ure. - Svira Slov. orkester "Istra"

Slovinci doma in po svetu

VESTI IZ PRIMORSKE IN JUGOSLAVIJE

Dogovor med Jugoslavijo in Italijo za ureditev premoženjskih pravic

PRVI MEDARODNI DOGOVOR REDIGIRAN V SLOVENSKEM JEZIKU

Italijanski uradni list "Gazzetta Ufficiale" od 3. junija t. l. je objavila zakon, s katerim se odobri dogovor, ki je bil sklenjen med Jugoslavijo in Italijo dne 18. maja 1939. Dogovor se nanaša na ureditev premoženjskih interesov nekdanje Kranjske in Goriško-Gradišanske dežele ter javnopravnih ustanov, ki vršijo svojo nalogo na omenjenem ozemlju, in končno na tako zvane deželne pravice (srenjske ali soseske pravice), ki zadevajo obe deželi. Člen petnajsti pravi, da bo sklenjeni dogovor ratificiran od jugoslovanske in italijanske vlade ter da stopi po izmenjavi ratifikacijskih listin v veljavo. Doslej nismo čitali v naših listih, da bi bil dogovor od naše strani že ratificiran. Od italijanske strani je že objavljen v obliki zakona.

Dasi torej dogovor z objavo v italijanskem uradnem listu ni še stopil v veljavo, hočemo tu podati glavne točke dogovora, ker se tiče interesov slovenskih prebivalcev na obeh straneh meje.

Od naše strani so dogovor podpisali veliki župan v pok. Teodo. Sporn, banovinski svetnik dr. Lovro Bogataj in računski ravnatelj v pok. Henrik Lindtner.

Dogovor je po svojem bistvu dopolnilo k tretjemu poglavju dogovora, ki je bil sklenjen med našo državo in Italijo leta 1922 v Santa Margheriti.

Ker je od prejšnje Goriško-Gradišanske dežele le nezaten, neobljuden gorski del prisojen naši državi, pripade v celoti sedanji Goriški pokrajini. Premično in nepremično premoženje nekdanje Kranjske preide v absolutno last kraljevine Jugoslavije, vendar mora naša država za to izplačati sorazmerni delež Goriški pokrajini, in sicer v iznosu deset in pol milijona dinarjev.

Aktiva in pasiva občin, zdravstvenih, cestnih in šolskih okrožij, ki so sedaj delno pod Jugoslavijo, delno pa pod Italijo, se ne bodo razdelila, temveč ostane premično in nepremično premoženje v rokah tistega, ki jih že ima. Pač pa bo naša vlada morala Hipotekarni banki jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani nasledniki "Banca provinciale della Carniola" (Kranjske hranilnice?) plačati znesek 31,327 dinarjev, ki ga ta izkazuje nasproti fizičnim in jav-

nopravnim osebam v Italiji.

Italiji se priznava tudi 20 dijaških ustanov in 12 drugih ustanov za reveže, ki jih je upravljala prejšnja Kranjska dežela. Naša vlada obdrži sicer vsa aktiva in pasiva teh ustanov (po večini v avstrijskih vrednostnih papirjih), zato pa izplača goriški pokrajinski upravi 200,000 lir ter izroči Italiji vse zadevne listine in bo izdala vse potrebne izjave za njihovo izpremembo. S tem so prenehale ustanove, iz katerih so v predvojnem času črpali slovenski dijanjski z Notranjskega sredstva za studij na srednjih in visokih šolah.

Nekam čudno se čitajo imena teh ustanov, kakor jih navaja zakon. Ne vem, ali se glasijo imena tako v ustanovnih listinah (za nekatere je to vsekakor verjetno), ali pa so jih vnesli v dogovor po neki mešanici nemške in italijanske grafike. Dogovor je bil redigiran v italijanskem in slovenskem jeziku. Pred seboj imam samo italijanski tekst, kajti dogovor pravi, da bo pri nesoglasjih veljalo italijansko besedilo.

Še bolj značilna za ta gotovo prvi logovor, ki je bil redigiran v slovenskem in italijanskem jeziku, so krajevna imena, in sicer ne samo na italijanskem, temveč tudi na jugoslovanskem ozemlju, kakor bom to nekoliko nižje omenil.

Za poravnavo zadolžnic prejšnje "Deželne banke za Kranjsko" (!), ki so bile v posesti privatnih in javnih oseb na sedanjem italijanskem ozemlju pred 23. oktobrom 1923, bo naša vlada plačala italijanski kot forfait 325,000 lir. Italijanska vlada bo te papirje umaknila iz prometa in mejiteljem izplačala odškodnino, ki jo bo sama določila.

Vse premičnine in nepremičnine Trgovske in obrtne zbornice za Kranjsko kakor tudi vse njene obveznosti preidejo na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki bo zato plačala kot odškodnino za delež, ki bi pripadel Italiji, Italijansko-jugoslovanski trgovski komori v Beogradu 50,000 dinarjev.

V polno posest italijanske vlade, odnosno fizične in juridične osebe, ki bi jo ta določila, in sicer brez katerihkoli deležnih pravic preidejo sledeče katastrske parcele: 23 parcel v katastrski občini Beli peči, ki so vknjižene kot last "Kmetске zadruge v Ratečah", dalje še ena parcela v isti občini, vknjižena na ime Ivana Beneta iz Rateč, ter dve parceli v kat. občini Gornji Log, vknjiženi na ime "občine Rateče".

Po dosedanji praksi preidejo vse te parcele v last znane ustanove "Ente Nazionale per le Tre Venezie", ki skrbi za italijansko kolonizacijo.

Prav tako preidejo v last italijanske vlade, odnosno omenjene ustanove:

Ena parcela v kat. občini Podbr-

do, sedaj last "Upravičenih posestnikov iz Nemškega Rovta".

Tri parcele v kat. občini Kačja vas, ki so last "Upravičenih posestnikov iz Slive, in še pet parcel v isti občini, ki je vknjižena na ime "Upravičenih posestnikov iz Zels", dalje dve parceli iz kat. občine Trnje, ki sta vknjiženi na ime "Upravičenih posestnikov iz D. Jezera", ter ena parcela kat. občine Trnje in dve parceli kat. občine Kačja vas, glaseče se na ime "Upravičenih posestnikov iz Dolenje Vasi" (pri Cerknici).

Na italijansko vlado, odnosno na od nje določeno osebo, preidejo tudi vse pravice, ki so jih doslej uživali jugoslovanski državljani na onem delu sorske planine na Poreznu (dogovor ga imenuje "malga Sorizza sul Porezen", ki se nahaja na italijanskem ozemlju, in na tistem delu peščene jame Lepenca ("Cave di sabbia Lepena"), pri Kačji vasi, ki je na italijanskem teritoriju.

Prav tako izgube jugoslovanski državljani vse deležne pravice na dve parceli kat. občine Podbrdo, ki so sedaj vknjižene na ime "Ente di Rinascita agraria per le Tre Venezie".

Obratno pa izgube Slovenci — italijanski državljani — deležne pravice na nekaterih parcelah v kat. občini Davča na našem ozemlju (Dogovor govori o nekem delu planine "Sorizza sul Porezen" v občini Davča), in na onem delu "Cave di sabbia Lepena", ki je ostal na jugoslovanskem ozemlju, dalje še nekaj posestev na Blegošu in "Malga di Telenico" (verjetno je to Trtnik).

Ker odstopijo po tem dogovoru jugoslovanski državljani več pravic kakor italijanski, bo italijanska vlada v poravnavo dala jugoslovanski na razpolago 200.000 lir.

Vse denarne transakcije se bodo izvršile v kliringu, vendar ima Jugoslavija pravico plačati navedene zneske tudi v vrednostnih papirjih, ki bi jih hotela Italija sprejeti, po tečaju, ki bi ga medsebojno določili.

Take so določbe prvega mednarodnega dogovora, ki je bil redigiran tudi v slovenskem jeziku. P. P.

Letos kakor prejšnja leta KROJAČNICA LEOPOLD UŠAJ

vam nudi najmodernejša blaga znanih tovarov CAMPER in SAINFIELD.

Vedno kakor vam je znano delo prvovrstno in cene nepretrane!

GARMENDIA

4947

RAZVOJ PRODUKCIJE METANA

Trst. — Že za časa abesinske vojne se je razvila v Italiji široka akcija, ki je propagirala uporabo metana kot pogonsko sredstvo in nadomestek za bencin. Ta akcija se je vsa leta nato polagoma razvijala v okviru cilja za gospodarsko osamosvojitve, tako da je bil lansko leto zabeležen znaten uspeh v produkciji in deloma tudi že v uporabi metana kot pogonsko sredstvo privatnih vozil. Za tekoče leto so produkcijo še povečali in računajo, da bodo lahko producirali približno 24 milijonov kubičnih metrov metana, kar je enako 24 milijonom tonam bencina, odnosno petim odstotkom celokupnega uvoza bencina, v lanskem letu, odnosno desetim odstotkom uvoza bencina pred sedanjo vojno.

NESREČA S STRELIVOM

Matulje. — V Brgradu v matuljski občini se je zgodila težja nesreča z vojnim strelivom, ki bi lahko bila po obsegu še bolj tragična in bi lahko zahtevala kar tri človeške žrtve. Trije otroci in sicer Emil Brison in Josip Ujčić, vsi stari okrog 5 let, so se igrali na so našli projektile in so se nevede da polju v bližini vasi. Med grmičjem imajo opraviti z nevarno stvarjo, začeli z njim igrati in tolči po nje. Projektile je eksplodiral in ranil vsa trojico. Pok in klic na pomoč so priklicali mimoidoče in delavce na polju, ki so jim nudili prvo pomoč. Ti so spravili vse tri ranjence na avtomobil, ki jih je odpeljal na Reko v bolnišnico. Ujčić je najtežje ranjen, in ima številne rane na senčih, obrazu, rokah, prsih in nogah. Njegovo stanje je precej nevarno in zdraviti se bo moral okoli 40 dni, če ne nastopijo kake komplikacije. Ostala dva dečka sta zadobila lažje poškodbe po rokah in obrazu ter bosta se zdravila le kakih 10 dni.

SLABA LETINA SENA

Prem. — Pičlo letino sena smo kljub slabemu vremenu spravili pod streho in ugotovili, da bomo imeli leto veliko manj živinske krme kot lani in zlasti, če bo tudi otave v toliki meri manj. Tudi letošnja žetev bo pičla in veliko manj zrnja bo dala kot lanska. Na žitu se posebno pozna huda zima, radi katere ga je precej manj. Češpelj ne bo nič, a jabolk bomo imeli le malo in še ta so obrodila samo po nekaterih krajih. Tudi drugi poljski pridelki bodo letos pičli in slabi radi neprestanega deževja. Tako bo letos na naših kmetijah zelo žalostna jesen.

NESREČA V TOVARNI

Trst. — Nemška agencija je prinesla vest da se je dne 7. sept. zgodila v eni izmed tovarov strojev težka nesreča, ki je zahtevala 6 človeških žrtev. V livarni je eksplodiral sigurnostni ventil na eni topilniški peči. Zaradi tega se je vse raztopljeno železo razlilo in v trenutku zajelo vse delavce, ki so bili v bližini. Po uradnih vesteh je zaradi strašnih opeklin umrlo pet delavcev, takoj po nesreči, šestega pa so prepe-

ljalji v bolnišnico, toda v brezupnem stanju.

Ivan Mercina, prvi slovenski zvonoslovec

Borica, avgusta. — Dne 27. julija je umrl v Gorici Ivan Mercina, upokojeni profesor, v častitljivi starosti 89 let. Pokopali so ga na Gorah na Vipavskem v torek 30. julija in ga položili v domačo grobnico, kjer že počiva njegova življenjska družica. Naj bo pri tem omenjeno, da je pokojnik pred nekaj leti še prisrčno praznoval v družinskem krogu redko slavnost, namreč 60-letnico poroke. — S pokojnikom izginja z Goriškega znana in markantna osebnost. Ob koncu prejšnjega stoletja je bil pokojnik vadniški učitelj. Izven službe se je prav vneto bavil s petjem ter je bil znan kot vztrajen pevovodja in javni delavec. Pozneje je postal profesor na učiteljski. Ob svetojni vojni pa je stopil v pokoj. Tedaj je imel na razpolago ves čas in je vse sile posvetil plodnemu kulturnemu delovanju. Že preje so ga zelo zanimali zvonovi, v pokoju pa se je še bolj poglobil v studij zvonjenja in pritrkavanja. Tako se je z zvonovi bavil dolgo vrsto let ter je na koncu kot plod dolgega študija izdal prvo slovensko knjigo o zvonovih "Pritrkovanje". Knjiga je ob izidu vzbudila mnogo pozornosti, saj je bila to knjiga, ki je nimajo niti narodi mnogo večji od našega ter obenem značilen prispevek k našemu visoko razvitemu glasbenemu življenju.

TOČA

Gorica. — Letošnje leto je posebno bogato z vremenskimi neprilikami, ki so marsikje občutno pokvarile letošnjo letino. Poleg raznih neviht, ki so bile večasih prav hude, je obiskala našo deželo večkrat tudi toča. Tako je konec julija napravila toča na Goriškem precej škode. Iz Lokoveca nad Čepovanom poročajo, da je hudo oklestila vse pridelke. Toča je padala tudi po Furlaniji, tako na pr. v Tarčentu.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325

U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostorji pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost. razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dr. A. AZAGUIRRE.

Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih, jetrah, želodcu, živčevju, glavobol in revmatizem.

Zenske bolezni.

Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.

RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLEJNJE.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 900)

SLJIVOVICA

ŽGANJE

PELINKOVEC

VERMUT

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.

U. T. Olivos (741) - 1304

TUDI KRMO MORAPO PRIJAVI VITI

Gorica. — Ministrstvo za kmetijstvo je odredilo, da je treba vse seno, slamo, in ostalo živinsko krmo, ki je določena za prodajo, naznaniti posebnim prehranjevalnim pokrajinskim uradom. Na Goriškem morajo prodajalci prijaviti prodajo prvega aprovizacijskega odseku pokrajinske prehranjevalne sekcije. Naznaniti je treba kakovost, količino, obično in kraj, kjer se zaloga nahaja. Prijavo je treba napraviti najkasneje v prvih dneh avgusta. Kdor pa bi hotel pozneje prodati krmo, mora prodajo naznaniti najmanj 10 dni prej. Vso krmo bo namreč pokupila vojaška oblast za svoje potrebe.

JAKOB ERCIGOJ UMRIL

Pred kratkem je umrl v Trstu trgovec Jakob Ergo, poznana osebnost v slovenskih krogih. Pokojnik je bil tast ravnatelja Mariborske tiskarne g. Detele. Umrl je je v 72 letu starosti.

FANI DOLENC UMRILA

Na Proseku je pred kratkem umrla vsem dobro znana Fani Dolenc, po rojstvu iz zavedne kraške rodbine Nabergoj.

SMRTNA NESREČA

Dne 27. julija se je smrtonesno nesrečel naš rojak Josip Jug, delavec v kurilnici drž. železnice v Ljubljani. Ko je bil zaposlen na prog, ga je po nesrečnem naključju podrla lokomotiva ter mu je pri tem počila lobanja. Bil je takoj prepeljan v bolnišnico, toda kljub skrbni negi je še isti dan preminul. Pokojni je bil rojen v Kobaridu 1896. leta.

SMRTNA KOSA

Dne 28. julija je umrla v Ljubljani naša rojakinja Pegan Marija v 33. letu starosti. Pokojnica je bila rojena v Trstu, v Ljubljani se je poročila, živela pa je radi močve brezposelnosti v težkih razmerah, ki so v nemali meri krive njeni zgodnji smrti.

USTAVLJENA GRADNJA TOVARNE

Trnovo pri Il. Bistrici. — Svoječasno že poročali, da namerava neki podjetnik zgraditi pod trnovsko postajo tovarno za izdelovanje papirja. Res so pričeli v letošnji pomladi s kopianjem temeljev za stavbo, a so kmalu nato z delom prenehali in še danes vse priprave počivajo.

KUŽNA BOLEZNI GOVEJE ŽIVINE

Trnovo pri Il. Bistrici. — Skoro leto dni ni bilo pri nas živinskega sejnja zaradi kužne bolezni goveje živine. Komaj je bil kontumac preklican in so bili v februarju spet

dovoljeni živinski sejmi, so bili v marecu spet prepovedani zaradi ponovnega pojava bolezni med govejo živino.

ZOPET TEŽKA NESREČA S STRELIVOM

Gorica. — V Lokvici pri Opatjem selu so trije mladeniči iskali ostanke streliva. Naleteli so na težko avstrijsko granato, ki so jo v svoji lahkomišelnosti začeli takoj odpirati, da bi pobrali iz nje sedaj tako dragoceni baker, ki ga plačujejo po 12 lir kg in še več. Granata je nenadoma eksplodirala in tri nepremišljeni iskalci so ležali v svoji krvi. Vsi trije so dobili številne in tudi težke poškodbe in jih je "Zeleni križ" odpeljal v goriško bolnišnico.

ODDAJA STAREGA ŽELEZA NA GORIŠKEM

Gorica. — Posebno poldržavno podjetje objavlja prisilno odkupitev vseh starih železnih predmetov in predvsem železnih predmetov, ki niso nujno potrebni in jih kupujejo po 100 lir za stot. Podjetje je tudi določilo rok oddaje, do katerega morajo lastniki predati železne predmete uslužbenecem omenjenega podjetja. V goriški pokrajini so bili ti roki določeni takole: do 31. avgusta v občinah Anovo, Breginj, Bovec, Cerkljeva, Čepovan, Grgar, Grahovo, Črni vrh, Idrija, Kal pri Kanalu, Kanal, Kobarid, Čezsoča, Sv. Lucija, Šentviška gora, Šent Vid nad Vipavo, Vipava, Tolmin, Trnovo, v roku od 1. septembra do 31. oktobra v občinah: Ajdovščina, Kopriva, Krmin, Dolenje, Fara, Gradiška, Miren, Dornberg, Opatje selo, Renče, Rihenberg, Zagraj, Šempas, Štandrevž, Šmartno, Sv. Križ in Temenica ter v času od 1. novembra do 31. decembra na področju goriške mestne občine. V goriški pokrajini bodo ograje in druge take naprave odstranjevali organi omenjenega podjetja, ki bo izdatke za to delo odračunalo od zgoraj navedene cene.

MARKIZA DE ROLA

Pred kratkim je nastala v Sloveniji velika afera v zvezi z menicami, ki jih je dal samostan francoski markizi Rene Morice de Rola. Markiza, naveličana posvetnega življenja, se je odločila vstopiti v samostan reda sester sv. Vincenca Pavelskega v Radečah. Po pravih redah je morala vse premoženje prepisati na omenjeni samostan. Markiza je izjavila, da ima v Franciji posestva v vrednosti več milijonov. Ker se je izgovarjala, da ji je potrebna kavcija, s katero naj bi ji bil olajšan prenos imovine na samostan ter zaradi težav pri uvozu valut in ker so ji delale francoske oblasti razne zapreke, je dobila markiza od samostana 11 menic po 300.000 dinarjev. Po krajšem času se je markiza naveličala tudi samostanskega življenja in se preselila v Italijo ter je v Trstu in Vidmu zaključila s temi menicami nekaj poslov. Radeški samostan je francosko markizo tožil. Zadeva je prišla pred tržaško sodišče, ki je razveljavilo menice in priznalo krivdo markize de Rola.

NIČ VEČ CORONEO

Trst. — Po vseh italijanskih mestih so spremenili imena ulic, ki so dosedaj nosila razna francoska imena, in jih nadomestili z italijanskimi irendentističnimi imeni. Pri tem so spremenili tudi neka stara imena ulic, ki, kakor pravijo, nimajo danes nikakega pomena več. Tako so

med drugim spremenili v Trstu tudi ime ulice Coroneo, ki je bila znana predvsem zaradi sodnih zaporov. Kakor ugotavlja "Piccolo" po italijanskem zgodovinarju Generiniju, je ta ulica dobila svoje ime po znamenit ljubljanskem škofu Tomažu Hrenu, ki se je v prvih letih sedena najstega stoletja mudil v Trstu. Škof si je kupil vilo v današnji Kolonji. Omenjeni zgodovinar imenuje škofa Krones ali Chrönes in po njegovem latinskem imenu "Coroneus" je bila imenovana ulica, ob kateri je stala njegova vila in današnji sodni zapor.

SMRTNA NESREČA

Trst. — 17-letni mehanik Karel Meziniec iz Trsta se je smrtno nesrečel v tržaški ladjedelnici, ko je bil zaposlen pri žerjavu. Pri premikanju žerjava se je Meziniec približal žicam, po katerih teče električni tok visoke napetosti in s hrbotom zadel ob nje, ter v nezavesti omahnil z žerjava. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl.

NOVI TRŽAŠKI DOKTORJI

Na tržaški visoki trgovski šoli so doktorirali med ostalimi tudi sledeči: Akrap Mladen iz Splita, Adam Rudolf iz Trsta, Bandelj Danica iz Dornberga, Baša Marcel iz Trsta, Baša Vladimir iz Črniči pri Gorici, Brenčič Rajmund iz Idrije, Dolžan Peter iz Trsta, Jereb Franc iz Krapna, Kermolj Jurij iz Trsta, Sancin Anton iz Trsta, Škabar Artur iz Trsta, Seberič Ivan iz Reke in Terzič Josip iz Splita.

MESANJE SLADKORJA

Trst. — Pred kratkim je bil izdan odlok, da se v svrhu štednje s hranili, predvsem radi varčevanja s sladkorjem odslej prodaja sladkor, ki je mešan z gotovim odstotkom saharina.

SMREKOV IN JELKOV LES ZA LABINJSKE PREMGOVNIKE

Pred kratkim smo pisali, da je prefekt istrske pokrajine odredil s posebnim odlokom, da merajo pri letošnjem sekanju v istrskih gozdovih ostati vsi smrekovi in jelkovi hodi, ki merijo v premeru od 12 do 24 cm, prihranjeni za labinjske rudnike. Sličen odlok je izdal sedaj prefekt goriške prefekture. Tudi ta odredba, ki je stopila že s 1. julijem in veljavo, določa, da se mora ves smrekov in jelkov les, ki bo posekan od omenjenega dne v gozdovih na Goriškem in odgovarja zgoraj navedenim meram, staviti na razpolago premogovnikom v Labi-

nju (Arsa), ki jih potrebujejo za oporno tramovje v jamah. Posekana debla bodo prebrana že na seči in se jih do pregleda ne sme prevvažati drugam. Debla, ki so šibkejša ali debelejša od predpisanih mer, ali pa ukrivljena ali skazena, lastniki lahko svobodno prodajo. Za podrobnejša pojasnila se je treba obrniti na pristojno poveljstvo gozdne milice.

NAGLICA NI VSELEJ DOBRA

Po neki ulici v Tržiču je s hitrimi koraki stopal 32-letni Artur Nemec, doma iz Zagraja; nosil je obložen kovčeg iz latna. Srečala sta ga dva finančna stražnika, katerima se je neznančeva naglica zdela sumljiva in sta mu zaklicala, naj se ustavi. "Nimam časa, moram doteči vlak v Ronkah", je pozvani odvrnil in požuril korake. "Saj lahko stopite na vlak v Tržiču!" sta mu svetovala moža postavbe. "So mi ljubše Ronke", se je še branil hiteči popotnik. "Potem pa napravite kratek odih v naši kasarni", sta ukazala. Rad ali nerad je presenečeni možakar stopil za njima in jima pripovedoval, da ima v kovčegu 53 kosov mila, katerega je kupil od nekega neznanca v Trstu. "Tedaj kupčujete," sta silila vanj neprijetna stražnika. V tem se vrata z ropotom odpro in vstopi vsa upehana neka ženska, ki je prišla z vso naglieo naznaniti, da ji je nekdo iz njenega podstrešja ukradel platnen kovčeg in 53 kosov mila. Mož urnih korakov je prebledel in ostal brez besede: on je bil, ki je izmaknil za sedanjega časa dragoceno milo, in vsa naglica mu ni nič pomagala, bil je ujet. Ker njegova vest že od prej ni bila posebno čista, mu jesodišče prisodilo tri leta ječe.

MOTORNO KOLO GA JE UBIL

Na državnih cesti pri Potočah pod Kamnjami se je pripetila smrtna nesreča. V 31-letnega delavca Stanka Bunca iz Dornberga, ki se je vozil s kolesom, je treščil motociklist Carmine Palumbo in ga s tako silo sunil po tleh, da je revež obležal nezavesten v krvi in kmalu nato izdihnil. Bog se usmili njegove duše!

NOV OBČINSKI KOMISAR V BOVCU

Za načelnika bovškega županstva je bil kot prefekturni komisar poklican bovški rojak g. Gvido Štres, upokojeni davčni nadzornik.

STRELA GA JE UBILA

Na planini Kuk nad Tolminom je divljala nevihta. Predelavec Vamossi, doma iz starih pokrajin, si je kljub neurju še dal opravka na prostem. Med silnim gromom je udarila strela in zadela nesrečnega delavca. Obležal je na mestu mrtev.

NESREČA NA ŽELEZNICI

Na železniški postaji v Podmeleu v Baški dolini so premikali vlak. Zaradi nepričakovane sunka železniškega voza je 26-letni železničar Danijel Leban zgubil ravnotežje, padel na tla in si zlomil desno nogo. Odpeljali so ga s prvim vlakom v goriško bolnišnico.

TALLER DE CARROCERIAS

"EL RAPIDO"

IVAN CERKVENIK
Barvanje sistema "Duco" — Tapeciranje — Prevlaka — Kabine — Karoserije — Popravljanje blatnikov

ENTRE RIOS 310 QUILMES
U. T. 203 - 1298 Quilmes

KONJSKE DIRKE V TRSTU

Kljub neprijetnostim vojnega časa je sportno življenje v vsej državi še vedno precej živahno. Na tržaškem dirkališču "Montebello" so se že nekaj nedelj zaporedoma vršile konjske dirke. Dirkališče je bilo zelo dobro obiskano. V tekmi je bilo sedem nagrad. Vse dirke so bile številno zasedene in so konji dosegli prav lepe uspehe. Konjske dirke se bodo še nadaljevale.

Trst. — Ko se je vračal domov, je na cesti po nesreči padel 70-letni zidar Ivan Pipan. Z rešilno postajo so ga poslali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili, da ima poškodovana rebra in težke notranje poškodbe. Njegovo stanje je nevarno.

Il. Bistrica. — Na mesto dolgoletnega načelnika prostovoljnega gasilskega društva v Il. Bistrici trgovec Saša Ličana je bil nenadoma imenovan nov načelnik. O vzroku te spremembe nam ni ničesar znanega.

Zlata poroka

Starosta slovenskih gledaliških igralcev g. Danilo in njegova gospa Avgusta, ki sta dolga desetletja bila setbra slovenske gledališke umetnosti, sta 9. sept. obhajala svojo zlato poroko. Slovesnost je bila v ljubljanski franciškanski cerkvi, in sicer na isti dan ter pri istem oltarju, kakor in kjer sta pred 50 leti bila poročena. Obrede zlate poroke je opravil provincial g. dr. Heric.

PETDESETLETNICA SLOVENSKEGA ZNANSTVENIKA

14. sept. je obhajala vsa slovenska kulturna javnost 50-letnico enega najpomembnejših slovenskih znanstvenikov, profesorja slovenske filologije na ljubljanski univerzi, dr. Frana Ramovša. Okrog 130 je njegovih temeljnih razprav, članokov in ocen. V slavistiki si je pridobil mednarodno ime. Posebne zaslugе pa ima s svojo "Dialektološko karto slovenskega jezika", s karto, za katero je bilo potrebnega ogromno pripravljalnega dela. Zdaj pripravljata izredno velikopotezno, monumentalno delo "Historično grammatiko slovenskega jezika". Odličnemu znanstveniku, neutrudljivemu delavcu za razvoj naše kulture, ob petdesetletnici iskreno čestita vsa slovenska javnost ter mu želi, da bi še dolga leta čil in zdrav prebil sredi med svojimi, za vse nas koristnim delom!

Dr. Enrique Daniel Dauga

Zobozdravnik
od Asistencie Publike
C. M. Box
Vsak dan od 2 do 7 ure pop.
Fco. Lacroze 3708, Chacarita
Buenos Aires

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo.
Rojakom se priporoča
PETER FILIPOVIĆ
WARNES 2101 esq. Garmendia
U. T. 59 - 2295
La Paternal Bs. Aires

Aleksander Štoka

STAVBENO TEHNIŠKO
PODJETJE
Se priporoča našim rojakom.
ALVAREZ THOMAS 1035
U. T. 54 - 2756
Buenos Aires

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

Kdo proda hišo?

Kupim hišo v Villa Devoto na mesečno odplačevanje. — Od 9—12 ure, U. T. 31 - 1637.

Krojačnica

Kjer se izdeluje obleke po naj-novejši modi in zmernih cenah. Rojakom se priporoča

MARTIN TURK

24 de Noviembre 1915 - Bs. Aires

Najnovejše blago za leto 1940
SUPERLAN in CAMPER
dobite v zalogi v krojačnici

"PRI ZVEZDI"

Ugodno priliko nudim svojim
klijentom s plačevanjem na mesečne obroke. — Obiščite me in se boste sami prepričali

Cene nizke.
Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIĆ
TRELLES 2642 U. T. 59-1232

Slovenska restavracija

ima vedno na razpolago svežo in dobro hrano, najboljša vina ter vedno sveže pivo.

Gostje imajo na razpolago tudi lepo urejeno ZIMSKO in LETNO KEGLJIŠČE.

MARIJA SANCIN

JORGE NEWBERRY 3372

obrnite se na rojakinjo
KADAR ISČETE SLUŽBE

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Trgovina čevljev
BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE,
ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Že ske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE ÇANGALLO 1542

Srednje šole v Sloveniji

Število dijaštva je spet močno naraslo. To se vidi že iz števila novih oddelkov, ki so jih na posameznih zavodih morali odpreti. Največji gimnazijski zavod na vsem Slovenskem je zdaj I. realna gimnazija v Ljubljani, ki šteje nič manj kakor 39 oddelkov, med tem ko jih je lansko leto bilo le 32. Na ta zavod se je letos vpisalo 1617 dijakov. V tem številu so seveda vštetni oddelki in dijaki na novih rakovniških oddelkih. Nobenega dvoma ni, da bo tam morala čim prej nastati nova gimnazija. Drugi najmočnejši zavod na Slovenskem je 2. realna gimnazija v Ljubljani na Poljanah, ki ima 29 oddelkov ter 1306 dijakov. Tudi ta zavod ima letos en odedek več. Takoj za tem zavodom prihaja klasična gimnazija v Ljubljani, ki šteje letos na 25 oddelkih 1070 dijakov. Število dijaštva na tem zavodu pa je letos nekoliko padlo, zaradi česar ima zavod letos dva oddelka manj. Med močne zavode spada letos tudi ženska realna gimnazija v Ljubljani, ki šteje v 19 oddelkih nič manj ko 897 dijakinj. Število oddelkov na tem zavodu je letos naraslo za 4. Približno enako močni sta 3. in nova 4. realna gimnazija v Ljubljani. Tretja ima 765 dijakov v 19 oddelkih, 4. pa 722 dijakov v 19 oddelkih. Močna je tudi 2. realna gimnazija v Mariboru, ki šteje v 17 oddelkih 800 dijakov. Število oddelkov je letos zrastle za 2. Za njo prihaja 1. realna gimnazija v Mariboru, kjer je na 17 oddelkih 750 dijakov. Tukaj je letos en odedek manj. Za njo prihaja klasična gimnazija v Mariboru, ki ima v 18 oddelkih 74 dijakov. Tudi tukaj je letos en odedek manj. Celjska 1. realna gimnazija ima v 17 oddelkih 721 dijakov, 2. celjska realna gimnazija pa ima v 15 oddelkih 712 dijakov. Realna gimnazija v Soboti ima 16 oddelkih 713 dijakov. Letos sta na tej gimnaziji dva oddelka več. Za njo prihaja realna gimnazija v Kranju, ki ima v 16 oddelkih 670 dijakov, medtem ko ima realna gimnazija v Novem mestu v 13 oddelkih 502 dijakov. Število oddelkov na tem zavodu je tudi zrastle. Realna gimnazija v Ptujju ima v 13 oddelkih 492 dijakov. Tudi tukaj je letos en odedek več. Najmanjši državni gimnazijski zavod v Sloveniji je realna gimnazija v Kočevju, ki ima v 8 oddelkih 288 dijakov. — Vseh dijakov na državnih gimnazijah v Sloveniji je letos 12.803. Število oddelkov na teh zavodih je 301,13 več kakor lani. V tem niso poštene številke iz zasebnih zavodov.

**POSLUŽUJTE SE
PODJETIJ, KI
OGLASUJEJO V
NAŠEM LISTU!**

Dr. Nicolás Martín
ODVETNIK

ZA TRGOVSKE ZADEVE

Posvetovanje za naročnike Slovenskega lista brezplačno.

ARENALES 1361

U. T. 41-3520, Buenos Aires

Ugodna prilika

PISALNE in SIVALNE STROJE, RADIO APARATE, KUHINJE in PEČI na petrolejski piln DVOKOLESA, DRAGULJE, KALEFONE, PORCELANASTO in ALUMINJSKO POSODO i. t. d. dobite lahko po isti ceni kakor v trgovini na mesečne obroke.

Obrnite se pisмено na:

AGENCIJA "SARMIENTO" 299, ofic. 358, Bs. As. — ali pa po telefonu na 31 - Retiro - 1637, od 9—12 h.

Vojaške vaje jugoslovanske vojske

Veliki oddelki naše vojske so imele svoje posebne vaje v neposredni okolici Beograda. Vaje so pokazale, da je naša vojska opremljena z vsem modernim orožjem in da uporablja pri svojem urjenju vse moderne metode vojskovanja. Vaje v okolici Beograda so imele še poseben pomen v tem, da se je v praksi pokazala ne samo uporabljivost modernega orožja in vojskovanja, temveč tudi ne-

General M. Nedić, jugoslovanski vojni minister

verjetna vztrajnost in odpornost jugoslovanskega vojaka. Pri vajah je bil ves čas navzoč vojni minister general Milan Nedić. Navzočih pa je bilo več sto aktivnih in rezervnih častnikov. Vaje so trajale šest ur in so sodelujoče čete dvakrat ponovile svoje vaje. O tem dogodku so beograjski časopisi napisali dolge članke, v katerih podrobno popisujejo potek vaj in vse faze borbe kakor tudi vse vrste modernega orožja, s katerim je naša vojska nastopala.

Premog in jugoslovanska industrija

Jugoslovanska industrija se boji, da bi ne dobila pravočasno zadostne količine premoga, nakar bi bila ogrožena industrijska proizvodnja, posebno pa sladkorna industrija. Posebna konferenca, ki je bila o tem vprašanju v Beogradu, je ugotovila, da se je proizvodnja premoga v naši državi povečala letos za več kot 600.000 ton, od česar odpade samo na trboveljske rudnike okrog 400.000 ton boljše premoga. Podatki dokazujejo, da se je proizvodnja visoko dvignila, čeprav se je tudi izvoz našega premoga nekoliko dvignil, vendar pa razlika ni takšna, da bi bili ogroženi interesi industrije. Pač pa je slab pojav, da se je prebivalstvo začelo bati pomanjkanja kuriva in sedaj kupuje mnogo večje količine, kakor pa jih je kupovalo prejšnja leta. Po drugi strani pa zmanjkuje tudi vagonov za prevoz premoga. Tako je rabila oni dan Trboveljska družba 200 vagonov, dobila pa jih je le 14. Končno so zastopniki vseh industrijskih podjetij zaprosili vlado, naj izda potrebne ukrepe za preskrbo s premogom sezonske industrije, obenem pa naj ustanovi poseben svet, ki bo skrbel za preskrbo s premogom v vseh primerih.

Krojačnica

Izdelujem obleke po najnovejši modi. — Cene zmerno.

Rojakom se priporoča

Peter Capuder

AYACUCHO 975, U. T. 41-9718
Buenos Aires

Slov. Babica

PILOMENA BENES-BILKOVA

Diplomirana na Univerzi v Prazi in v Buenos Airesu

Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer

LIMA 1217 — BUENOS AIRES

U. T. 23 - Buen Orden 3389

Sokolstvo na Hrvaškem

Hrvaški ban je pred kratkim razpustil sokolsko župo Šibenik-Zadar zaradi notranjepolitičnih nemirov, ki so jih člani sokolskih organizacij povzročali. Oblast je takoj nato zapечатila prostore sokolskega doma v Šibeniku in popisala ves inventar. Obenem je bilo razpuščenih na področju imenovane župe še 18 sokolskih društev v okraju Šibenik, Knin, Preko, Benkovac in Biograd na moru.

PROTI ŠPEKULACIJI Z ŽIVILI

Tri mesece prisilnega bivanja v nekem malem kraju je prisodila policija v Zemunu bogatemu industrijarju za predelovanje mesa in mesarju Stevanu Švareu. Ljudje so bili prijavili, da v prodajalnah tega mesarja ne dobe masti, čeprav so bili njegovi stalni odjemalci. Policija je takoj naredila preiskavo in našla v skladiščih 50.000 kilogramov masti, za katero pa je Švare trdil, da jo mora imeti pripravljeno za izvoz in za dobavo državi. Policija pa je mast zaplenila in Švare obsodila na tri mesece prisilnega bivanja v Južnem Brodu. Sodišče mora to kazeno še potrditi. Če bo sodišče izreklo svojo kazeno in policijsko kazeno potrdilo, bo moral Švare odsedeti oboje. Pač pa sodišče ni odobrilo zaplembe masti iz razloga, da se ne bi tako velika količina pokvarila, dokler bi tekel sodni proces.

TOBAČNA INDUSTRIJA V JUGOSLAVIJI NAPREDUJE

Uprava državnih monopolov je letos in lani razširila že več tobačnih tovarn in jih oskrbela z novimi modernimi stroji za predelovanje tobaka. Sedaj pa je odobrila potrebne kredite za gradnjo nove velike strugarne pri tobačni tovarni v Travniku v Bosni. Nova strugarna bo tako velika, da bo lahko izdelovala lesne dele za vse tobačne tovarne v državi. Okrog 150 delavcev bo spet dobilo delo.

NOTRANJE POSOJILO ZA JAVNA DELA

Pripravljena je uredba o šestmiliardnem notranjem posojilu, ki se bo porabilo za javna dela, predvsem za melioracijska dela. Od tega šestmiliardnega posojila se bo letno porabilo po 2 milijardi. Z deli se bo pričelo že letos v oktobru. Načrti so na splošno že izdelani. Kolikor se tiče gradbenih del za Slovenijo, se bodo dela še določila v sporazumu z banovino in bivšim ministrom za gradbe dr. Krekom.

Krojačnica 'Gorica'
Franc Leban

WARNES 2191 Bs. Aires
Nasproti postaje La Paternal

Veliki zavod
"RAMOS MEJIA"
Venerreas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravijoletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAATIZEM: kila, nadna, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLACEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko ta meplacevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

Gibraltar

O Gibraltaru so že mnogo pisali, ker pa se sedaj večkrat v njenem razpravljaju z ozirom na sedanjo vojno, podajamo še nekaj zgodovine o tej skalnati trdnjavi.

Trdnjava Gibraltar, ki leži na spodnji konici španskega polotoka kot stražar morskega prehoda istega imena, ki deli evropsko od afriške celine, je angleška last že polnih 236 let. Kot takšna je postala ena najvažnejših trdnjav, s katerimi si je Anglija sčasoma zavarovala svojo pot skozi Sredozemsko morje v Indijo. Gibraltar je zasedla l. 1704., Malto l. 1800., Aden l. 1838., Perim l. 1857., Sueški prekop l. 1869., otok Ciper pa 1878.

Gibraltar je padel pod angleško oblast v zvezi s takoimenovano "nasledstveno vojno" v Španiji, v katero se je vmešala tudi Anglija z namenom, da prepreči, da bi Francija in Španija prišli pod vlado iste francoske kraljevske družine Bourbonov. Ta vojna se je začela l. 1701. in še le v tretjem letu vojne je Anglija dosegla, da so se na jugu izkrcali zavezniške angleško-avstrijsko-nizozemske čete, da bi pritiskale od juga navzgor. Sprva so mislili na luko Cadix, toda angleški admiral Rooke se je rajši odločil za Gibraltar. Izkrcal se je z armado 20.000 mož s sodelovanjem brodogradov, ki je razpolagalo s 3400 topovi. Dne 2. avgusta 1704 so se zavezniški izkrcali v zalivu Algeiras, naslednjega dne je bil napad na Gibraltar, ki se je držal samo en dan in je padel admiralu Rooke v roke že dne 4. avgusta. Vojna je trajala še 10 let, a Angleži so ostali v Gibraltarju. Mirovna konferenca v Utrechtu je l. 1714. Gibraltar tudi prisodila Angliji kot stalne posesti.

L. 1721. je angleški kralj Jurij I. hotel vrniti Španiji Gibraltar pod pogojem, da mu za to odstopijo ameriški polotok Florido, toda angleški parlament je kraljev predlog zavrnil. L. 1727. je izbruhnila vojna med Anglijo in Francijo, ki je bila zaveznica Španije. Francozi in Španci so začeli oblegati trdnjavo Gibraltar, ki jo je branilo samo okrog 5000 angleških vojakov. Takrat Španci niso uspeli. Toda ko je bila nekoliko pozneje Anglija obremenjena s težavami v svojih severnoameriških kolonijah, ki so jo tudi dosegle z ustanovitvijo Zedinjenih držav severne Amerike, so Španci ponovno napadli Gibraltar in ga oblegali 4 polna leta. Angleži so se branili s 5400 vojaki, med tem ko je znašala napadalna španska armada 15.000 mož. Napadaleci, ki jih je vodil vojvoda Crillon, so izumili posebne "plavajoče baterije", s katerimi so poskušali priti tej trdnjavi do živega. V septembru 1782 so te plavajoče baterije, po številu deset, po veličini od 600 do 1400 ton, in oborožene skupno s 438 topovi ter 5200 topničarji, napadle Gibraltar. Toda Angleži so iznašli zažigalne bombe, s katerimi so takoj povzročili požare na teh baterijah. Napad je bil odbit, napadaleci so izgubili baterije in 1500 mož, branilci pa so imeli 16 mrtvih in 68 ranjenih. Naslednjega leta 1783 je bila ta vojna zaključena in so Angleži ohranili Gibraltar, ki je potem živil stoletja miru. Tudi v svetovni vojni od l. 1914. do 1918. Gibraltar ni bil vzenmirjevan.

Anglija je to dolgo mirno razdobje uporabila, da je gibraltarsko trdnjavo postopno utrdila po modernih vidikih. Velik del obrambnih baterij se nahaja v votlinah, ki so izklesane v živo skalo visokega, 4 in pol km dolgega skalnatega hriba, ki ga Angleži na kratko imenujejo "The Rock" (skala) in ki dosega višino 425 m. Skalnati hrib pada na

FOTOGRAFIJA
"LA MODERNA"

VELIKI POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

severni strani z navpično steno proti ozkemu pasu zemlje, ki gibraltarski polotočič veže s špansko celino. Tudi vzhodna stran pada skoraj navpično v Sredozemsko morje. Silno strma je tudi južna stran, imenovana "Europa Point" (Evropska točka). Le zahodna stran pada postopno proti morju, kjer se razširijo v večjo ploskev, kjer leži staro mesto Gibraltar nad njim po bregovih pa novi del mesta. Ob starem mestu je pristanišče, ki ga branijo trije veliki lomilci valov. Ožina, ki veže gibraltarski polotok s špansko celino, je široka komaj 800 m. Zaprta je proti španski strani z železno ograjo, ki predstavlja "mejo" med Gibraltarjem in Španijo. Na strani ograje je še 600 m širok "nevtralni pas". Vsa suhozemska ožina je pod topovskimi žrci skalnate trdnjave, tako, da je napad s strani nemogoč. Ograjo vsako noč slovesno zaprejo, ključke pa redno vsa kvečer prinesejo v spalnico guvernerja Gibraltarja.

Kako široko je morje pri Gibraltarju? O tej vodni cesti vladajo napačni pojmi. Na najožjem mestu znaša razdalja od Gibraltarja do afriške obale 14 km. Dolga pa je in ožina vsega dobrih 60 km. Morje je na tem prostoru globoko 300 m. Skozi ta "sredozemska vrata" tečejo dva morskata toka. Eden teče v morski globini in sicer iz Sredozemlja ven na Atlantik, drugi pa teče po površini in nasprotni smeri. Strokovnjaki si zamaž ubijajo glave, da bi to prikaženo obrazložili.

Mimo Gibraltarja je v mirnih časih letno plulo od 6000 do 7000 trgovinskih ladij v obeh smereh. Prevažale so za 25 milijonov ton tovara. S tem je povedano, kaj pomeni Gibraltar in kaj pomeni tisti, ki ga nadzoruje. Ves ta promet je sedaj utihnil. Kako dolgo...? In v kakšnih novih okoliščinah se bo spet pričel...?

Oran - največje francosko bojno pristanišče v Alžiru

Francozi so v severnoafriški pokrajini, v Alžiru, izgradili pristanišče in mesto Oran, da je postalo močna pomorska trdnjava. Zaporno ozemlje Orana je zadaj za širim sredozemskim zalivom, ki na zahodu meji na Rt Faleone, na vzhodu na Rt Aiguille. Na zahodnem delu tega zaliva se začneja ob vzhodju strmega Džebel Murdzadža staro mesto Oran in zadaj se stopničasto vrstijo moderni, evropski deli mesta.

Pravo pristanišče je ločeno od odprtega morja z po več kilometrov dolgimi pozvali. Moderna zidana obala sega daleč v razsežno lukko in jo deli na številne bazene. Kakor bi potegnili s četalom, so razni deli pristanišča drug zraven drugega. Ti omejujejo bazeni Gueydon, Viet-Porte, Aucoars, Maroc in Point-Carré. Velikostne razmere pristanišča so tako preračunane, da more Oran sprejeti vase večino vse francoske sredozemske brodogradje. Zahodno od pristanišča je na obronkih Pic d'Aubour v zidana močna trdnjava Gregoire in na vzhodu stojijo v neposredni bližini luke baterije trdnjave Ravin-Blanca.

Oran je drugo največje mesto Alžira. Pri nedavnem ljudskem štetju so našli 170.000 prebivalcev, od teh je 130.000 Evropejcev, med njimi spet je 95.000 Francozov, 25.000 Špancev in 10.000 drugih priseljencev. Oran je v svojih novejših mestnih predelih povsem južnoevropski Gospodarsko je Oran pomemben zaradi izvoza žita, vina, zelenjave, živine in volne. Tu je nastalo zbirališče za vse alžirsko, zaledje. Več železnih prog v notranjost, dežele omogočajo hitri in obsejni dovoz pridelkov iz podeželja. Z evropskimi državami je bil Oran v zvezi z več paroplovnimi programi. Razer tega je imel Oran tudi redno letalsko zvezo, predvsem s Francijo in od tod po vsem svetu. V Oranu so Angleži kmalu odpremirju Francozje z Nemčijo, napadli francoske vojne ladje, jih nekaj potopili, nekajere pa zajeli.

To pot ga pa je zrihtalo!

Pepe je bil eden tistih, ki je vselej imel prav.

Kako bi ne imel prav, če je bil pa Umnikov Pepe, prvi fant na vasi, ki je tri cente nesel na rami kot mal betiček vina. Pa tudi po svetu je bil! Prosim vas! Celo turen sv. Marka je videl, čeprav le od daleč — gori iz Krasa nekje! Vsaj on je tako trdil. Če pa je Pepe tako trdil je že moralo biti res! Vsaj Pepe je bil o tem do dna prepričan.

Oni dan je stavil, da je Akonkagua v Afriki.

In mislite, da je stavo zgubil?

Kaj še! Bregarjev Tone je sicer trdil svojo naprej, da je Akonkagua najvišja gora v Južni Ameriki, toda...

I, saj veste kako je danes. Saj ima vedno prav tisti, ki je močnejši. Resnica in pravica sta le dve besedi iz starih besednjakov, ki bosta ostali kot spomin slavne preteklosti in narodnega bogastva, bodisi v častljivih starih bukvalah ali pa kot spomeniki na vidnih trgih, ki pa niso nikomur nič nevarni, ker molče in se tudi ne ganejo.

Bregarjev Tone je sicer imel prav in stvar za Pepeta bolj na slabo kazala. Toda Pepe pa ni bil iz korenja...

Trdo je vdaril po mizi in še malo zaklel in vsi so bili prepričani, da je Akonkagua v Afriki...

Tone se še vedno ni prav sprijaznil s to modrostjo in je tako bolj na ušesa povedal — pa vendar tako, da so vsi slišali, — da je v evangeliju zapisana beseda, "če bo vaša vera toliko velika kot gorčično zrnce, boste gore prestavljali". Pepe je pa še vse drugače tič, da je kar celo Akonkagua prenesel čez Atlantski ocean. Sedaj pa že ne bo več treba zrakoplovov! Saj bo Pepe kar s pestjo razrešil vsa nesoglasja!

"I, seveda, kaj pa hočem", je menil Tone glasno. "Ti že veš, kje je Akonkagua, ki si videl že tudi svetega Marka turen. Pa naj bo po tvoje!"

"Da, po moje. Jaz dobro vem, da je tako," je zmagoslavno zaključil učeno razpravo vseznalci Pepe in plačal še za liter potem, ko so izpili stavo.

*

Toda, zgodbe se s tem ni bilo konec.

Tisto o prestavljanju gorâ je le naprej delovalo v glavah.

Nazadnje se je Dolfe samozavestno drznil z malim vprašanjem na Pepeta.

"Ti Pepe! Od kedar si pa ti tako pobožen postal?"

Debelo je pogledal Pepe in kar ni razumel tega vprašanja, ki ga mu je Dolfe ponovil med veliko pozornostjo vseh.

Zakaj mi to praviš? je sumljivo gledal Pepe.

Čuden si, je vstrajal Dolfe. Le kako bi mogel drugače prenesti Akonkagua iz Amerike v Afriko, kot z molitvijo. Saj je obljubljen v evangeliju, da bo gore prestavljali tisti, ki bo imel dobro vero!

Vsevedni Pepe je debelo gledal. Tega pa le ni vedel, ne kje je zapisano, ne kdo je rekel, ne kaj pomeni! Sitno mu je pa bilo strašno, ker ni vedel kaj povedati. Pa ne zaradi Akonkague, ki na svojem mestu trdno stoji, temveč zaradi vere in molitve.

Za pobožnega pa ni hotel veljati! Na veliko presenečenje fantov se je nadaljna razprava obrnila v dobro.

Lojze, prevdaren fant, ki je vedel več kot Pepe, a je znal tudi pravi čas molčati in govoriti, je predložil novo stavo:

"Stavim Pepe, da še rozenkranca ne znaš moliti."

Spet je Pepe pogledal. Čudne reči hočejo danes od njega.

In tisto od rozenkranca? Prav zares mu ni šlo v glavo, kaj bi bilo sedaj bolj moško zanj; ali da ga zna, ali da ga ne zna...

Pogledal je po zbranih in zbadljivih nasmeji je bral v vseh očeh.

Nemara bi se vrgel prav v nasprotno stran, če bi ne bil Lojze tisti, ki je besedo zastavil in ki je sedaj vprašajoče stal pred njim s tistim rozenkrancem. Dobro je čutil Pepe, da Lojzetu ni kos. S pestjo bi ga že zdelal, toda... kdo ve če se splača?

Včasih ga je znal moliti, tako je hitel misliti. Toda dolgo je že! Zadnjič je molil rozenkranc takrat, ko ga je molil naprej. Tedaj je bil ko-

maj volarček. Potem se je pa uprl, češ, da je to za "stare tete"... On pa ni "stara teta".

Tale trenutek pa prav zares ni vedel, kako zleze najbolje iz zagate v katero ga je tako nevsučeno porinil Lojze. Reči, da ga ne zna moliti?... Pred Lojzetom ga je sram take besede!

Nazadnje mu je šinila rešilna misel v glavo:

Znam ga, znam! tako je moško odsekal. Toda molil ga pa ne bom!

"Tako, da bo volk sit in koza eela", se je zasmejal Dolfe. Ne bi hoteli biti "teta" kajne, Pepe!

Pepe se je pa tudi kar oddahnil vesel svoje srečne domišlice.

Kako ti pa naj verjamemo, da ga znaš? je silil Lojze dalje. Če je stava je stava! In kako naj odločimo kdo jo dobi?

Spet je Pepetu prišla srečna misel v glavo.

Kako le bi mogli mi to zadevo nocoj končati. Treba bi nam bilo eno uro časa, da bi rozenkrancem zmolili, meni se pa že domov mudi in kar klobuk je pograbil in še lahko noč ni rekel, tako se mu je mudilo.

Kdo bi si mislil, da mu je postao od rozenkranca tako vroče temu korenjaškemu Pepetu, je samozavoljno ugotovil Bregarjev Tone, ki je Akonkagua spet prenesel srečno tja nazaj, kjer je stala od začeta....

*

Pepe je pa hitel domov. Pozna ura je že bila. Skozi Divjo peč je vodila samotna pot. Na eno stran so mrko štrlele v zrak divje skale, na drugo stran so skrivnostno šelestle stoletne bukve.

Nekaj je tesno stisnilo Pepeta okrog srca. Saj je že tolikokrat šel v temni noči skozi to samoto, saj je poznal skovikanje in zavijanje sov, toda zakaj ga nocoj vse to stiska z nekako grozo!

Kaj bi se bal! Saj nisem smrko-vec, si je dajal poguma in stopil dalje.

Prav tisti hip pa se oglasi tik nad njim "gu-gu" — takoj je dala glas spet druga sova in vse naogrog je bil en sam "gu-gu-gu..."

Za hip je potihnilo sovje guganje. V tem tišem molku je njegova groza še rastla. Sree je divje utripalo, lasje so se mu ježili, neodločno je

postal, pa ga je že spet zgrozilo, ko je sovje guganje znova pretrgalo gozdno tišino; prav blizu nekje pa je slišal, kako se je v lahkem poletu prepeljala sova s prav čez njegovo glavo.

Strašne povesti o sovah so mu prišle na misel. Spoznal se je na tisto zgodbo, kako nekdo ni hotel moliti rožnega venca, ker ga je bilo sram.

In on nocoj! Zakaj je pobegnil iz fantovske družbe? Ali ne mar ravno zaradi rožnega venca, ki ga ni hotel moliti. Če bi šlo za fantovske norčije, nikakor se mu ne bi mudilo, a tedaj, ko so ga radi rožnega venca stisnili v vrečo, je strahopetno pobegnil.

Marsikdaj ob drugi priliki, bi se norčeval iz kogarkoli, češ da je bojazljivec in baba in šema in teta... in vse take stvari, ki jih imajo radi v besedi tisti, kateri mislijo da so z veliko žlico vso modrost pojedli, v resnici pa še dobro čitati ne znajo...

Sam sebi se je Pepe smilil tisti grozni trenutek in začutil, da se je sam sebi lagal, da je sam sebe varal že tolikokrat v življenju, ko se je iz molitve in božjih stvari norčeval, ko je zaničljivo menil, da je "rozenkranc samo za stare tete".

Kaj če so tele sove maščevalke njegovih nelepih besed, s katerimi se je tolikokrat norčeval v družbi, s katerimi je včasih koga celo pohujševal in mu izpodkopaval nedolžno vero, ki je še neizkušeni in v življenju neutrujeni fantiček ni znal braniti in jo nemara po njegovi malopridni besedi začel podcenjevati in morda celo zgubil...

U-hu-u-hu-hu... so grozeče vikale sove...

Pepe je bil že ves poten groze, po hrbtu pa ga je spreletaval mraz.

Tisti trenutek je začutil, da stoji večnosti nasproti; je doumel, da mu njegove krepke pesti niso dovolj močne, da bi prisilil svojo morečo skrb, da ga pusti mirno dalje. Saj mora biti to sam hučič, ki mi je prišel delati tako grozo, tako je trepetoje koprnel v strahu in bridko obžaloval, zakaj nima danes s seboj rožnega venca. Zastonj je posegel v žep. Zastonj je iskal in stikal. Le kako bi našel blagoslovljeni molek, ki ga pa že leta ni imel v roki, ki se

je celo norčeval iz tepe molitve.

Med tem, ko je tako groze koprnel, se je spet domislil svojega angela varha, ki ga je prav tako že davno pozabil. Tisti trenutek ga je pa le klical na pomoč in kar nekam bolj sigurnega se je počutil tisti hip, kot da občuti ob svoji strani spremljevalca.

Umiril se je počasi trepetajoči Pepe, in veste, kaj je storil potem?

Rozenkranc je molil. Kar na prste ga je, pa prav zares! In sam sebi se je čudil, kako to, da ga še zna! Od tedaj ga pa tudi vedno nosi s seboj, tako je povedal davno pozneje Lojzetu.

*

Tale zgodbica, prav iz življenja vzeta, mi je prišla na misel, da jo povem našim cenjenim bralcem v rožnenskem mesecu.

Vse vas, dragi rojaki, pa povabim, da ne pozabite priti v nedeljo 27. oktobra popoldne ob 16.30 uri v Novo Pomejo, kjer se bo vršil vsakoletni shod za Slovence.

Janez Hladnik.

CERKVENI VESTNIK

20. okt. maša na Paternalu za Franca Marušič. Molitve na Avellanedi.

27. okt. Maša na Avellanedi za Jožefa Balazic. Zapoje pevski zbor tudi žalostinko.

Molitve v Novi Pompeji.

Ne pozabite dragi rojaki, da se vrši popoldne 27. okt., to je zadnjo nedeljo rožnenskega meseca naš shod v Novi Pompeji.

Začetek ob 16.30 z rožnim vencom. Kakor vsako leto, bomo po končani pobožnosti v gornji cerkvi pohiteli v kapelico nad glavnim oltarjem, kjer bomo zapeli nekaj Marjinih pesmic. Prinesite s seboj pesmarice.

Na praznik vseh svetnikov. Spomin naših rajnih. Maša na Paternalu, Av. del Campo 1653 ob 10.30 uri.

Popoldne ob 16 uri se zberemo na Čakariti v jugoslovanski grobnici, kjer bomo molili za rajne in zapeli tudi žalostinko.

Janez Hladnik.

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 201

— Toda kako naj živim brez Livije? — sem mu odvrnil.

— Iz tvojega težkega položaja je samo eden izhod, sinko moj!

— Oče, recite mi ga! — sem ga prosil.

— Ne vem, če boš tako močan, da se boš podal na to pot! — mi je odgovoril župnik. — Za to pot je treba železne volje!

— Recite mi, kaj naj storim!

— Najbolje, kar lahko storiš, sinko moj, je to da se umakneš življenju in se podaš v samostan. Tam boš tiho živel, edino za svojega Boga in za svoje spomine! Na tem svetovni zate ni več prostora!

Dolgo sem se še pogovarjal z njim in sem pristal na njegov predlog.

Ko sem ga prosil, da mi priporoči kak samostan, mi je naštel vse ruske samostane, jaz pa sem si izbral samostan trapistov na otoku Kola.

Slišal sem namreč, da je tam življenje izredno mirno in tiho.

Celo svoje premoženje, — podedoval sem namreč celo grofovo premoženje — sem poklonil in sicer polovico samostanu, drugo polovico pa sem določil za dobrotelne ustanove.

Tako je nastala v Moskvi velika sirotišnica, ki se imenuje "sirotišnica Suvadovskij".

Tam se vzgajajo nezakonski otroci, ki naj postanejo dobri in pošteni ljudje.

Predno sem odpotoval v samostan, sem obiskal v grobnici svojo mrtvo Livijo in grofa.

Itteč sem vzel slovo, dolgo sem objemal Livijino krsto in pritiskal svoj objokani obraz na mrzlo kovino.

Klical sem jo z najnežnejšimi be-

sedanji, — toda, oh, ona me ni mogla več slišati.

Nahajala se je že v nebesih, — postala je božji angel, — angel, kakor je prav za prav že bila na zemlji, — nedolžni, modrolasasti angel, dober in mil otrok.

— Veličanstvo, končal sem svojo povest!

Sedaj bo dobro, da bom zopet pazil na pot, ker se sedaj nahajava v najbolj divjem predelu tega gorovja.

Trapist se obrne in prime s svojimi močnimi rokami za uzde.

Carica si pokrije z rokami obraz, ker jo je povest tega meniha globoko pretresla in ganila.

164. POGlavJE

Nad tatarskim prepodom

Gozd je postajal vedno bolj divji in gostejši.

Okolica je bila vedno bolj romantična in carica jo je zanimanjem opazovala.

Kočija je ropotala po neravni cesti, tako da se je carica Katarina morala z obema rokama držati za sedež.

Konji so rezgetali, komaj so vlekli kočijo preko kamenja, ki je ležalo na cesti.

Istočasno so oblaki zakrili nebo. Meseč je izginil za temnimi oblaki.

Nikjer ni bilo videti kake zvezde.

Vihar je začel divjati in je strelal vrhove velikih dreves, ptice roparice so se preplašile in se poskrile v svojih gnezdih, kamor so kriče odletele.

— Kaj pomeni to? — vpraša carica.

Ko sva odpotovala iz samostana, je bilo zelo lepo vreme. Ko ste pripovedovali o svoji preteklosti, pravi Ignotus, sem vas poslušala s takim zanimanjem, da sem na vse pozabila.

Sedaj pa se bojim, da naju je za-

— Nevihta je že tu, — odvrne brat Ignotus — in jaz vam Veličanstvo ne morem prikrivati da je nevihta v tem gorovju res strahovita!

Če prihaja nevihta od morja, kar se često dogaja in če ta nevihta ruje iz zemlje drevesa, ki lahko zadenejo našo kočijo — — —

Brat Ignotus ni končal.

Carica si je tudi sama lahko predstavljala, kaj se bo zgodilo, če bo padlo kako debelo drevo na njeno malo kočijo.

— Toda to še ni najhujše, — nadaljuje mladi trapist, — želite morda, da vam naštejem vse nevarnosti, ki nam lahko pretijo?

— Brat Ignotus, povej mi čisto mirno vse, — odvrne carica Katarina, — jaz nisem žena, ki trepeče, ko sliši o smrti. Jaz se ne bojim!

— Vem, Veličanstvo, — odvrne menih.

Vsakdo v Rusiji ve, da je naša carica hrabra in odločna, kakor redko kateri moški!

Toda ti boš vseeno trepetala, velika carica, ko boš slišala vihar v celem njegovem elementu.

On lahko pograbi celo našo kočijo, jo zavrti in jo pahne v globino, v prepad, ki zija na levi in desni okoli naju!

Carica se močneje zavije v svoj plašč.

Kri se ji je strdila v žilah, ko je slišala njegove besede. Nenadoma ji je postalo zelo hladno.

— Oh, če bi to bilo vse! — nadaljuje menih Ignotus. — Toda nevihta nah lahko privede celo vojsko predrznih sovražnikov!

— Vojsko sovražnikov? — se začudi carica.

— Da, volkove, carica!

Druge živali se med nevihto skrivajo v svojih brlogih, toda volkovi pa prihajajo ravno takrat iz svojih skrivališč, ker pričakujejo plen.

Glej, velika carica! — vzklikne menih.

Ne prestraši se, — sovražnik je že tu!

Poglej tja, — za onim deblom gori dvoje očes — — — menih pokaže z roko, kjer je v mraku svetilo dvoje očes neke živali, krvavo in pošastno. — To je voluh, to je volk, ki so ga poslali volkovi naprej, da pregleda, če je v bližini kak človek.

Prepričati se hočejo, če se nahaja v bližini kak človek, ki se je drznil v takem vremenu priti v gorovje.

Katarina se sklone.

Hotela je pograbit svojo puško in streljati na volka, toda trapist jo je hitro opozoril, naj tega ne stori.

— To bi naju pogubilo, — reče on.

En sam volk nama ni nevaren — zdi se, da je ta sam.

Toda sedaj pa naprej, — najina pot bo brez ovire, čez eno uro bova dospela do krčme.

On požene svoje konje.

Zdajci pa slišita neko tulenje in strašen ropot.

Ropot je postajal od trenutka do trenutka močnejši.

Zdela se je, da se majejo velika debela in se dotikajo s svojimi orjaškimi vrhovi zemlje. Vse je pokalo, — se lomilo in trgalo.

Vihar je dvignil listje in ovil z njim kočijo.

— Vihar! — reče menih Ignotus, glas pa mu je zvenel skoro svečano.

— Hitro! — Poženi konje, — udari jih!

Najina rešitev je edino njihova brzina, — glej, da čimprej prideva iz te strašne okolice!

Brat Ignotus ošine svoje konje z dolgim bičem. Konji so bili vpreženi po ruskem običaju, — ena žival je bila spredaj, za njo pa ostali dve.

Plemenite živali so drvele kakor strela.

Toda zdela se je, da se je tudi konjev lotil brezupen strah.

— Bili so nemirni in so metalj gla-

ve nazaj. Iz njihovih oči sta odsevala strah in groza, udarjali so z repom okrog sebe in hitro dihali.

Toda brat Ignotus je držal uzde v močni desnici, tako da se konjem ni moglo tako lahko kaj zgoditi.

Nenadoma pretrese ozračje zamolkli pok.

Katarina zakriči — — —

Precej veliki hrast je padel s koreninami vred tik kočije.

— Velika carica, sedaj bova prišla na najnevarnejše mesto najine poti, — reče brat Ignotus.

Ali vidiš oni leseni mostič?

On spaja dve pečini, izmed katerih zija silen prepad!

Noben kmet se ne upa peljati s svojim vozom preko tega mosta.

Ta prepad je strahovito globok, imenuje pa se tatarski prepad.

Toda s tem bova skrajšala najino pot in bova vsaj za pol ure prej dospela na cilj.

Zato sem sklenil, da se bova peljala preko njega.

Carica, ali soglašas?

— Da, — odvrne Katarina. — Le hitro preko tatarskega prepada. — Pol ure je zelo mnogo, če hočeva pridobiti na času!

— Naprej! — zakliče menih Ignotus in zavrti svoj dolgi bič nad glavami svojih konjev.

Kočija se je hitro približevala lesenemu mostu, ki je peljal preko strašnega, globokega prepada.

Most je bil zgrajen iz lesenih debel, na eni strani mosta se je nahajala tudi slaba ograja.

Ta most so zgradili sami trapisti, ker se je že večkrat zgodilo, da je kak tuje padel vsled nepoznanja poti ponoči v prepad, kjer je umrl žalostne smrti.

Na obeh straneh so štrlele v zrak ogromne pečine.

Kočija se je vedno bolj približevala mostu.

Najpomembnejša žena Evrope, vladarica Rusije, se je približevala nevarnemu mestu.

O oslu, Tonceu in novi računici

(Nadaljevanje in konec)

Po zraku se tiho spreletavajo metulji, tu, tam, pribruna mimo žmrlj, nekje šume divje čebele, okrog govedi brenče brenelji, Tonce pa občuti vse le kakor daljno, čudovito pesem, ki ga boža in boža, dokler ne omahne v travo. Računica obleži kraj njega, on pa hodi v sanjah že bogve kje. Kadar ga poboha veter, se nasmehne v snu. Sivec ga gleda, malo zariga, se malo prestopi in pride bliže. Previdno ovoha na tleh ležečo knjigo, iztegne jezik in začne ližati in ližati. Uboga računica se zvije, listi se upirajo in štrle osliču iz gobca kakor bi hoteli pobegniti, štirinožec pa stiska in računice je zmeraj manj. Od nekod prifrči ptička, božja pastirčka, se de na trato in trese repek:

"Ci ci, kaj se pa tukaj godi?"
Osel jo gleda in striže z ušesi:
"Kaj to spet tebe skrbi!"

In zadnje noge se privzdigne, poskoči in Tonceu junaško zariga prav na uho. "Oho", se vzdrami pastir. "Sem malo zaspal. Kako je vroče!"

Otira si znoj in pomane oči. Kje je računica? Joj in prejoj, le majhen vogal je še oslu iz gobca molil!

Tonce jokaje plané na osla, toda vsa urnost ne pomaga nič: v roki mu ostane komaj vogalček še pravkar tako lepe računice.

"Ali pojdeš zdaj ti mesto mene v šolo? Okod naj ti vtepem naštevanko v glavo!"

Vprašanje je za oslička pretežavno in se niti noče truditi z odgovorom, ampak samo malo ošvrkne z repom na desno in levo, pa jo ucvre lepo v senoco.

"Kaj bo, kaj bo?" ngiblje Tonce, vzame tórbo izpod skale in skrije ostanek računice vanjo. Ko proti poldnevu žene živino domov, se mu zdi, da se pot kar sama od sebe krajša, ko pa se celo napoti v šolo, se mu od same groze in skrbi kar bliska pred očmi.

Mladinski kotiček

Kaj bo le, kaj bo?
"Ali znaš naštevanko, Tonce?" vrišče otroci, on pa sedi v klopi kakor pribit in čaka, kdaj se zablisnejo v razred učiteljeva očala.

Zdaj. S hodnika se oglase koraki. Čebelji šum po razredu utihne, že vstopi gospod učitelj. O, ne gospod učitelj, ampak sam gospod šolski nadzornik in šele v spoštljivi razdalji za njim učitelj. Tonce se zdi, da bo moral mreti in glava mu kakor utež mahne na prsi.

"Zdaj ni več rešitve", zadržti po vsem životu, ko zasliši učiteljev glas: "No Tonce, si napisal kazen? — Pokaži!" Roka brska po torbi, se dotakne skrbno zganjenega papirja, v prstih pa ni toliko moči, da bi ga prijel.

"No, Tonce, ali žgance mešaš?"
Hej, kako so lica rdeča in kako polzi po čelu znoj! Kakor bi nosil težko kladu, se pastir počasi pomika proti odru.

"Le pokaži, le..."
Deček iztegne roko in odreveni, ko začne gospod učitelj razgrinjati njegovo mojstrovino. Oba gospoda ostrmita. V razredu je tiho kakor v grobu. Gospod učitelj čita: "100 X moram v šoli biti..."

Gospod nadzornik prasne v smeh, gospod učitelj pa kakor tiger:

"Kaj, Tonce, paglavec, ali se tako zahvaljuješ za dobroto? Kje imaš računice? Pokaži jo!"

Pastir kakor pod težkim križem leze v klop in spet brska po torbi. Končno se vrne z ostankom računice v roki k učitelju, ki od samega presenečenja ne more spravi nobene glasu od sebe.

"Tako majhno računice imaš?" se zavzame tudi gospod nadzornik. "Včeraj je dobil novo", si opomore učitelj.

"Pa... mi... jo... je..."
"Kaj jo je? Kdo?" si gospod nadzornik pogladi osivele brke.

"Mi jo je... na paši... naš osel pojedel" zatuli Tonce in si z roka-

vom briše solze, po razredu pa zaori tak vrišče smeha in hihitanja, da se tresejo šipe v oknih. Tudi oba šolska gospoda se smejeta in nazadnje prevzame dobra volja še Tonce, ki začne upati, da morda le ne bo tako hudo kakor je pričakoval.

"Kako še to", povzame slednjič nadzornik, "da osel tudi tebe ni porbustal?"

Tonce ga zaupljivo pogleda: "Ker se je bal..."

"Česa?"
"Da bi bila potlej kar dva skapaj", nedolžno odvrne pastir.

Pa so se zopet vsi zasmeli in je gospod učitelj pozabil na kazen, gospod nadzornik pa na izpraševanje, a za Tonce je ostal to edini šolski dan, ki se ga še danes spominja z veseljem.

Stane Rožič:

Aničina juha

Ne vem, ali jezite tudi vi tako svojo mamo pri vsakem krožniku juhe, kakor jo je jezila mamo Anica. Vselej kadar je stala na mizi topla juha, se je morala mama domisliti kake pravljice. Prav za prav je mislila na to pravljico že takrat, ko je juho kuhala. In tako se je včasih zgodilo, da jo je pozabila osoliti ali pa jo je osolila dvakrat. Temu se ne smemo čuditi, zakaj kdor misli na pravljico, ne more misliti na juho. Mama si je izmislila že veliko pravljic, ker ni smela Anici nobene dvakrat povedati. Ampak to pot, ko je kuhala grahovo juho je bila že vsa obupana.

"Kaj bom danes pripovedovala Anici, ko mi noče nič na misel priti? Vse pravljice sem ji že povedala, nove se ne domislim, pa če bi še tako napenjala možgane!"

Toda medtem, ko je grah vrel, se je vendar nečesa domislila.

"Torej več kaj?" je rekla mama Anici. "Danes ti povem zadnjo, či-

sto novo pravljico. Nobene druge več ne vem in se nikoli ne bom več spomnila na kako drugo. Poslušaj, Anica, in jej! Ta pravljica se bo imenovala "O juhi". "O juhi, mama?" je vprašala razočarana Anica. "To ne bo posebno lepa pravljica."

"Ne vem še, kakšna bo. Torej poslušaj."

Anica je odprla usta, pogoltnila žlico juhe, nato drugo, potem tretjo in tako dalje, medtem pa je mama pripovedovala:

"Nekoč je bila deklica, ki je mučila svojo mamo. Pravim, da jo je mučila zato, ker jo je venomer jezila. In najbolj jo je jezila pri jedi in še bolj pri juhi. In to vsako mamo muči, kakor veš. Vselej, kadar je prišla juha na mizo, se je deklica emerala. Nekoč je rekla:

"Ta juha je prevročna, peče me." in drugič spet:

"Ne maram je. Mrzla je, kar v jezik me zebe."

Včasih ji je bila juha preslana, včasih jo je hotela prisoliti in je raztresala sol po mizi. To se ve, da je škodovala sama sebi tista deklica, ker je mama morala pogosto kupovati sol, zato pa ni mogla kupovati Anici sadja. Za vse je imela premalo denarja.

Skratka — deklica jo je tako jezila, da tega še juha ni mogla več gledati. Juho je jezilo, če je deklica samo z žlico brazdala po njej in so jo morali potem zlti v pomije, namesto, da bi šla v žledček ter redila deklico, da bi imela rdeča liceca. Zato se je juha zarekla, da bo sama kaznovala deklico. Poslušaj kako je to storila. Kakor hitro jo je mama nalila na krožnik, se je razdila po vsem stanovanju.

"Pojdi jest, pojdi jest!" je klicala mama deklico. Toda deklica se je obotavljala in ni prišla. Juha naj le počaka. Ampak ta ni čakala. Brž ko je bila na krožniku, je začela hitro

izhlapevati. Vsa se je izpremenila v paro in na krožniku so ostali samo rezanci.

"Kje je juha, mama?" je vprašala deklica.

"Najbrž jo je kdo pojedel, me! tem ko nisi hotela priti," je odgovorila mama "Drugič pridi prej jest."

Ker pa se deklica tudi v drugič ni podvzela, je juha spet izhlapevala. Samo lep vonj je ostal po njej.

"Mama, kaj je to?" se je hudovala deklica. "Kdo mi je pojedel juho? Zakaj me ne počaka?"

"Sama moraš paziti nanjo!" je odgovorila mama. "Podvizati se moraš in jesti, dokler je topla. Prihodnjič ti jo bom dala in pazi sama nanjo."

Od tistega dneva je deklica pazila na svojo juho. Če je bila prevročna, jo je lepo zajela z žlico in pihala nanjo. Kajpak to je bilo juhi všeč in je rada ostala na krožniku. In v opekaz, da je zadovoljna, je dišala juha tako lepo, da so se deklici kar sline cedile.

Tako sta postali juha in deklica dobri prijateljici. Kadar je prišla juha na mizo, ni bilo mami treba več pripovedovati pravljice, zakaj neki deklici je šlo vse v slast. Saj tudi mami ni bilo treba med kuhno misliti na pravljico. Deklici je juha dišala, liceca so ji kar rdela, in vse dobre juhe so bile vesele.

"Juha in jaz sva že prijateljici", je rekla deklica.

In tako je bila "Pravljica o juhi" res zadnja pravljica, ki jo je mama pripovedovala Anici pri kosilu...

ZA DOBRO VOLJO

Učenka (z "zavitkom" regrata):
"Gospodična, tole vam pošilja mamica za veliko noč. Je iz domačega vrta."

Učiteljica: "Reci mamici, da se ji lepo zahvalim. Pa ga ne boste pogrešali?"

Učenka: "O ne, saj mi ga že dolgo več ne jemo."

Učiteljica: "Zakaj pa ne?"

Učenka: "Ker ni več dober, gre že ves v cvet."

— Vozi počasi preko njega, brat Ignotus, — reče ona. — Pazi, da ne omajješ mosta!

— Nasprotno, Veličanstvo, — ji odvrne menih, — moramo ga čim hitreje prevoziti! Vsled velikega deževja je most že napol strohnel in če bi vozil počasi, bi bilo mogoče, da bi se vsled teže podrli.

Samo kratek trenutek bo trajalo in že bova na drugi strani.

Tako, sedaj sva tu.

Carica, zapri oči, ne gledaj ne na levo, ne na desno, ker bi lahko padla v nezavest, ko bi zagledala to silno globočino, — nikoli se nisi videla strašnejšega prepada!

Katarina ga uboga.

Ona se nasloni na blazine, zapre oči, — sedaj je mogla le še slišati.

Sedaj — — — konjska kopita udarjajo na lesena tla, — sedaj se nahaja kočija nad prepodom — sedaj — — —

Vsemogočni Bog, — strel — strahovit krik!

Ha, kaj je to?

Katarina skoči in se vzravna. Videla je prizor, ki je bil tako strašen, da skoro ni mogel biti resničen, — mislila je, da sanja strašne sanje — — —

Brat Ignotus je ležal na svojem sedežu, konji pa so divje drveli ua majavemu mostu.

Kočija se je nahajala tik prepada, tako da so kolesa enostavno visela v zraku.

Na prsih brata Ignotusa se je nahajala velika rana, iz katere je curkoma tekla rdeča kri.

— Carica, — zastoka menih, — ranjen sem, — streljali so, — ne razumem — — ne razumem — —

— Sedaj boš razumel! — zakriči v tem trenutku nekdo v njuni neposredni bližini.

Neka temna oseba skoči z lesenega mosta na kočijo in plane na menika, ki je bil v zadnjih zdihljajih.

— Ha, lopov, mislil si, da si boš

zopet pridobil moč in čast, hotel si me oropati mojega mesta.

Če te je carica Katarina zopet pripeljala v svet iz tvoje pustega samostana, bom te jaz pahnil tja, kamor spadaš, — v smrt, — v pozabljenje!

Pojdi v pekel, prokleti Potemkin!

Ko je tako govoril, pograbi ubijalec trapista, ga dvigne z voza, ga odnese na most in odhiti z njim proti ograji.

Hotel ga je pahniti v prepad.

— Stoj — stoj! — zakriči Katarina.

Kdo si ubijalec?

Ha, podlež ima krinko na obrazu, — to je lopovščina in zločin obenem!

Nazaj ukazujem ti! — Kje je moja puška? — Ha, evo je! Prepozno — brat Ignotus — — —

Strašen krik pretrese ozračje. Ubijalec je vrgel nesrečnega trapista preko ograje v globoki prepad, ki je pod njim zijal.

— Ubijalec! — zakriči carica Katarina in prime za svojo puško. — Ubijalec! — Zaslužena kazen te bo zadela! — Če tudi sem samo žena, sem vendar ruska carica — v moji roki se nahaja največja moč v državi!

Jaz te bom sodila, lopov, — umri!

V tem trenutku pa se spomni carica, da bi ponovni strel lahko privabil cele črede lačnih volkov.

Medtem ko je oklevala, če bi streljala ali ne, skoči pred njo neznan ubijalec, zgrabi z obema rokama caričino puško in ji jo vzame.

Trenutek pozneje skoči na prostor, kjer je še pred nekaj minutami sedel menih Ignotus. Ubijalec pograbi uzde in počene konje.

Konji zdirjajo, ker jih je novi kočijaž divje tepel, tako, da je kočija kmalu zopet prišla na trdna tla.

Onemogla se je carica zgrudila na svoj sedež.

Sedaj je čutila, da je brez moči,

da je samo slaba žena, ki se ne more upreti temu človeku.

Trepotala je pred tem ubijalcem, ki je tako brutalno in hladnokrvno izvršil strahovit umor pred njenimi očmi.

Oh, v tem trenutku je hotela zakričati od jeze, ker je Bog ni ustvaril kot moža, temveč kot ženo.

Njene roke so popolnoma otrpnile. Ni se mogla niti skloniti, da bi dvignila puško, ki je padla na tla kočije.

Niti ganiti se ni mogla, mirno je sedela in gledala, kam jo pelje neznan razbojnik.

Ta pa ni ničesar delal, mirno je sedel na svojem kočijaškem sedežu in divje udrihal po konjih.

Kar pa je bilo carici Katarini najhujše, je bilo čustvo, ki ji je pravilo, da ona pozna tega človeka od nekod, — da je že nekje srečala tega okrutnega zločince, ki je tako hladnokrvno ubil človeka.

Zdela se ji je, da pozna njegov glas.

Trudila se je sicer, da bi se spomnila, kje ga je že slišala, toda nikakor se ni mogla spomniti.

Ko je opazovala njegovo postavo, se ji je zdela, da ji je dobro znana. Nenadoma se neznanec obrne.

Pustil je konje, ki so začeli počasneje stopati.

On jo pogleda in reče:

— Velika carica, — sedaj si moja in jaz vem, da mi boš odpustila, ker sem tako svojevoljno spremenil tvojo usodo.

Toda ravno tebi ugaja odločnost in brezobzirnost in na mojemu mestu najbrž tudi ti ne bi drugače postopala.

Tvoj lepi Adonis leži sedaj mrtev v tem tatarskem prepadu.

Nikoli več ne bo mogel razprostrti svojih rok in te objeti, carica Katarina!

Nikoli več ne bo mogel pritisniti poljuba na tvoja usta!

Da, da, velika carica, — ničesar drugega ti ne bo preostalo, kakor da se zadovoljiš z drugim možkim.

To pa samo z onim, ki si mu nekoč že poklonila svoje sree, toda katere mu je tvojo ljubezen ta prokleti Aleksander Potemkin zopet ukradel!

Ali še vedno ne veš, kdo sem?

— Ne? — Res ne?

— Dobro, — potem ti moram pokazati svoj obraz!

Ubijalec odstrani z naglo kretljivo roko svojo črno masko, ki mu je pokrivala obraz.

Ko ga je zagledala in spoznala, je carica Katarina od strahu in jeze na ves glas zakričala:

— Subov!

Platon Subov, — osovraženi Subov je sedel poleg carice Katarine!

Toda Katarinino iznenadenje je trajalo samo nekoliko kratkih minut.

Njena odločnost se ji je zopet vrnila, — sedaj je vedela, s kom ima opravka.

On jo je gledal in se pri tem zvito smehljajal.

— Ti? — vzklikne in ga opazuje. — Ti si? Ha, kako se drzneš in se mi upaš približati brez mojega izreenega dovoljenja?

Ali te nisem pregnala na tvoje posestvo?

Ali ti nisem izrečno ukazala, da se ne pokažeš prej, dokler te sama ne pokličem?

Ali se tako pokoravaš mojim ukazom?

Ti si ubijalec, lopov, — svoj današnji zločin boš še obžaloval, ti nesramni — ubijalec!

— Da, ubijalec sem, — odvrne Subov in pogleda carico Katarino s svojim porogljivim pogledom.

Ali je bilo to morda milovanje?

Če je tako, potem bom jaz pomislil tvojega lepega Potemkina!

Hahaha, tam spodaj v tatarskem prepadu je mrzlo in temno in če se tudi ni ubil vsled svojega padea, ga bodo živega raztrgale divje živali, ki prežijo tam spodaj na tvoje junaka!

Sedaj mi ne bo več delal ovir.

Sedaj ne boš več mogla kopneti po njemu, — sedaj si popolnoma moja, lepa carica Katarina!

Katarina si položi roko na oči.

Kako strašno je končal ta ubogi Suvadovski, ta lepi žalostni mladenci, ki je preživel v svojem življenju toliko težkih trenutkov in pretrpel toliko muk!

Oh, Katarina v tem trenutku ni vedela, kaj naj stori.

Premišljevala je, če bi začela Subova zaklinjati, naj se vrne in poskuša rešiti mladega meniha.

Toda kmalu se je odločila za nekaj drugega.

Sklenila je, da sploh ne bo izdala, da je Subov umoril nepravlega meniha.

Boljše je, če še vedno misli, da se ga je rešil, — tako vsaj ne bo več zasledoval Aleksandra — ne bo mu več mogel škodovati!

Carica je sklenila da bo modra.

Sklenila je prevariti Subova, ker bo le na ta način prišla živa in zdrava iz te puščine.

Ta Subov se je poslužil sile.

Ona pa se bo poslužila zvijače.

To bo v njeni roki še najboljšee orožje.

Katarina je nekaj časa premišljevala, kako naj se vede, končno pa se obrne k svojemu bivšemu ljubimcu.

(Nadaljevanje)